

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 11. septembra 2014*

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie	4
Žaloba na Všeobecný súd a napadnutý rozsudok	6
Návrhy účastníkov konania	7
O prípustnosti vzájomných odvolaní	7
O veci samej	8
O treťom odvolacom dôvode hlavného odvolania založenom na nesprávnom právnom posúdení prípustnosti niektorých príloh žaloby na prvom stupni	8
Napadnutý rozsudok	8
Argumentácia účastníkov konania	9
Posúdenie Súdnym dvorom	10
O druhom odvolacom dôvode hlavného odvolania založenom na nesprávnom právnom posúdení a/alebo nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o posúdenie otázky, či MasterCard je združenie podnikov ..	11
Argumentácia účastníkov konania	11
Posúdenie Súdnym dvorom	13
– O prípustnosti	13
– O veci samej	13
O prvom odvolacom dôvode hlavného odvolania založenom na nesprávnom právnom posúdení a/alebo nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o posúdenie objektívnej nevyhnutnosti údajného obmedzenia hospodárskej súťaže	16
Napadnutý rozsudok	16

* Jazyk konania: angličtina.

O prvej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania	17
– Argumentácia účastníkov konania	17
– Posúdenie Súdnym dvorom	17
O druhej a tretej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania	18
– Argumentácia účastníkov konania	18
– Posúdenie Súdnym dvorom	20
O štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania	21
– Argumentácia účastníkov konania	21
– Posúdenie Súdnym dvorom	22
O jedinom odvolacom dôvode vzájomného odvolania RBS a prvom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG	22
Napadnutý rozsudok	22
Argumentácia účastníkov konania	23
– O jedinom odvolacom dôvode vzájomného odvolania RBS	23
– O prvom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG	24
Posúdenie Súdnym dvorom	26
– O námietkach neprípustnosti vznesených Komisiou	26
– O podstate jediného odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania RBS a o prvom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG	27
O druhom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG	32
Napadnutý rozsudok	33
O prvej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG	34
– Argumentácia účastníkov konania	34
– Posúdenie Súdnym dvorom	35
O druhej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG	35
– Argumentácia účastníkov konania	35
– Posúdenie Súdnym dvorom	36
O tretej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG	40
– Argumentácia účastníkov konania	40
– Posúdenie Súdnym dvorom	40

O trovách 41

„Odvolanie — Vzájomné odvolania — Prípustnosť — Článok 81 ES — Otvorený platobný systém s debetnými, úverovými a kreditnými kartami — Mnohostranné štandardné výmenné poplatky — Združenie podnikov — Obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska účinku — Kritérium súdneho preskúmania — Pojem ‚pridružené obmedzenie‘ — Objektívne nevyhnutná a primeraná povaha — Vhodné ‚hypotézy protichodnej situácie‘ — Dvojstranné systémy — Zaobchádzanie s prílohami žaloby na prvom stupni“

Vo veci C-382/12 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 4. augusta 2012,

MasterCard Inc., so sídlom vo Wilmingtone (Spojené štáty),

MasterCard International Inc., so sídlom vo Wilmingtone,

MasterCard Europe SPRL, so sídlom vo Waterloo (Belgicko),

v zastúpení: E. Barbier de la Serre, V. Brophy a B. Amory, avocats, a T. Sharpe, QC,

odvolateľky,

ďalší účastníci konania:

Európska komisia, v zastúpení: V. Bottka a N. Khan, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Banco Santander SA, so sídlom v Santanderi (Španielsko),

Royal Bank of Scotland plc, so sídlom v Edinburghu (Spojené kráľovstvo), v zastúpení: D. Liddell, solicitor, a M. Hoskins, barrister,

HSBC Bank plc, so sídlom v Londýne (Spojené kráľovstvo), v zastúpení: R. Thompson, QC,

Bank of Scotland plc, so sídlom v Edinburghu,

Lloyds TSB Bank plc, so sídlom v Londýne,

v zastúpení: K. Fountoukakos-Kyriakakos a S. Wisking, solicitors, a J. Flynn, QC,

MBNA Europe Bank Ltd, so sídlom v Chesteri (Spojené kráľovstvo), v zastúpení: A. Davis, solicitor,

British Retail Consortium, so sídlom v Londýne, v zastúpení: R. Marchini, advocate, a A. Robertson, barrister,

EuroCommerce AISBL, so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: J. Stuyck, advocaat,

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: M. Holt a C. Murrell, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Turner, QC, a J. Holmes, barrister,

vedľajší účastníci konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh (spravodajca), C. Toader a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. júla 2013,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. januára 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Spoločnosť MasterCard Inc., ako aj jej dcérske spoločnosti MasterCard International Inc. a MasterCard Europe SPRL, navrhujú zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie MasterCard a i./Komisia (T-111/08, EU:T:2012:260, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd zamietol ich žaloby smerujúce v prvom rade k zrušeniu rozhodnutia Komisie K (2007) 6474 v konečnom znení z 19. decembra 2007, ktoré sa týka konania podľa článku [81 ES] a článku 53 Dohody o EHP (veci COMP/34.579 – MasterCard, COMP/36.518 – EuroCommerce, COMP/38.580 – Commercial cards, ďalej len „sporné rozhodnutie“) a, subsidiárne, k zrušeniu článkov 3 až 5 a 7 tohto rozhodnutia.
- 2 Prostredníctvom svojich vzájomných odvolaní Royal Bank of Scotland plc (ďalej len „RBS“), na jednej strane, a Bank of Scotland plc (ďalej len „BoS“) a Lloyds TSB Bank plc (ďalej len „LTSB“), ktoré sú obe (ďalej spoločne len „LBG“) v súčasnosti kontrolované Lloyds Banking Group plc a na účely tohto konania konajú spoločne, na druhej strane, navrhujú zrušenie napadnutého rozsudku, ako aj sporného rozhodnutia.

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

- 3 Ako vyplýva najmä z bodov 20, 24, 27, 35, 39 a 40 napadnutého rozsudku, Komisia Európskych spoločenstiev v spornom rozhodnutí v podstate konštatovala, že stanovovanie mnohostranných štandardných výmenných poplatkov v platobnom systéme prevádzkovanom medzinárodnou platobnou organizáciou nazvanou „MasterCard“ (ďalej len „MasterCard“), ktoré sa štandardne uplatňujú najmä na cezhraničné platby prostredníctvom platobnej karty v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) alebo eurozóny (ďalej len s „CMI“) predstavovalo rozhodnutie združenia podnikov, ktoré viedlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže medzi zúčastnenými bankami poskytujúcim obchodníkom akvizičné služby, ktoré im umožňovali prijať debetné, úverové a kreditné karty MasterCard a/alebo Maestro, že toto obmedzenie bolo významné a ovplyvňovalo obchod medzi členskými štátmi a že odvolateľky dostatočne nepreukázali, že CMI boli objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard, a ani že boli splnené podmienky na oslobodenie stanovené v článku 81 ods. 3 ES alebo v článku 53 ods. 3 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3).

- 4 Zo spisu, a najmä z bodu 17 napadnutého rozsudku vyplýva, že v takzvanom „otvorenom“ platobnom systéme, akým je systém MasterCard, sú stranami, ktoré sú dotknuté každým nákupom prostredníctvom platobnej karty, okrem vlastníka platobného systému, majiteľ karty, ďalej finančná inštitúcia vydávajúca platobnú kartu označená ako „vydávajúca banka“, potom obchodník a nakoniec finančná inštitúcia, ktorá poskytuje tomuto obchodníkovi služby umožňujúce prijať uvedenú kartu ako prostriedok na vyrovnanie danej transakcie, označená ako „prijímajúca banka“.
- 5 Ako vyplýva z bodov 1 až 44 napadnutého rozsudku, predchádzajúce okolnosti a hlavné prvky sporného rozhodnutia možno na účely hlavného odvolania a vzájomných odvolaní zhrnúť takto.
- 6 Odvolateľky sú zodpovedné za riadenie a koordináciu platobného systému platieb uskutočnených prostredníctvom kariet MasterCard a Maestro, čo zahŕňa najmä stanovenie pravidiel siete, ako aj poskytovanie služieb týkajúcich sa autorizácie a kompenzácie členským finančným inštitúciám. Vydávanie kariet MasterCard a Maestro, ako aj uzatváranie afiliačných dohôd s obchodníkmi, aby títo obchodníci prijímali uvedené karty, patrí do zodpovednosti týchto finančných inštitúcií.
- 7 Pred 25. májom 2006 vlastníctvo celej platobnej organizácie MasterCard a súvisiace hlasovacie práva prináležali členským finančným inštitúciám. V tento deň bola MasterCard Inc. uvedená na burzu cenných papierov v New Yorku (Spojené štáty) prostredníctvom „initial public offering“ (ďalej len „IPO“), čím došlo k zmene štruktúry a riadenia MasterCard.
- 8 V dňoch 30. marca 1992 a 27. júna 1997 spoločnosti British Retail Consortium (ďalej len „BRC“) a EuroCommerce AISBL (ďalej len „EuroCommerce“) podali na Komisiu sťažnosť najmä proti spoločnosti Europay International SA (ďalej len „Europay“), teraz MasterCard Europe SPRL.
- 9 Spoločnosť Europay podala na Komisiu niekoľko oznámení, ktoré sa týkali celého jej platobného systému.
- 10 Dňa 13. apríla 2002 Komisia uverejnila oznámenie v súlade s článkom 19 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 17 zo 6. februára 1962, prvé nariadenie implementujúce články [81] a [82] zmluvy (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), v ktorom oznámila svoj zámer vyhovieť niektorým pravidlám systému Europay, medzi ktorými neboli uvedené pravidlá týkajúce sa štandardných výmenných poplatkov.
- 11 Komisia v spornom rozhodnutí konštatovala, že odvolateľky porušili článok 81 ES a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Toto rozhodnutie obsahuje najmä nasledujúce závery:
 - Výmenné poplatky sa týkajú vzťahov medzi vydávajúcimi a prijímajúcimi bankami v súvislosti s vyrovnaním transakcií prostredníctvom kariet a rovnajú sa sume, ktorá je odrátaná v prospech vydávajúcej banky. Tieto poplatky treba odlišovať od poplatkov, ktoré prijímajúca banka účtuje obchodníkom (merchant service charge, ďalej len „MSC“). Sporné rozhodnutie sa týka len CMI a netýka sa dvojstranných výmenných poplatkov stanovených medzi vydávajúcimi a prijímajúcimi bankami alebo výmenných poplatkov kolektívne stanovených na vnútroštátnej úrovni.
 - Treba rozlišovať tri rozdielne trhy s výrobkami v oblasti otvorených systémov platobných kariet: najprv „medzisystémový trh“, na ktorom si rôzne systémy kariet konkurujú, ďalej „trh vydávania“, v rámci ktorého vydávajúce banky súťažia o zákazníkov z radov držiteľov platobných kariet a nakoniec „trh prijímania“, v rámci ktorého prijímajúce banky súťažia o zákazníkov z radov obchodníkov. V prípade sporného rozhodnutia je relevantný trh zložený z vnútroštátnych trhov prijímania v členských štátoch EHP.
 - Rozhodnutia odvolateľiek týkajúce sa stanovenia CMI predstavujú rozhodnutia združenia podnikov v zmysle článku 81 ods. 1 ES, a to aj napriek zmenám v štruktúre a riadení MasterCard po IPO.

- CMI nafukujú základ MSC, pričom MSC by mohli byť nižšie, pokiaľ by neexistovali CMI a bolo by zakázané jednostranné spoplatnenie transakcií *ex post* vydávajúcimi bankami, to znamená pravidlo zakazujúce vydávajúcim bankám a prijímajúcim bankám stanoviť výšku výmenných poplatkov po tom, ako sa vykonal nákup jedným z držiteľov kariet vydávajúcej banky u jedného z obchodníkov prijímajúcej banky a transakcia bola daná na úhradu (ďalej len „zákaz spoplatnenia *ex post*“). CMI teda vedú k obmedzeniu hospodárskej súťaže prostredníctvom cien medzi prijímajúcimi bankami na úkor obchodníkov a ich zákazníkov.
- CMI nemožno považovať za „pridružené obmedzenia“, lebo nie sú objektívne nevyhnutné na fungovanie otvoreného kartového systému. Tento systém môže fungovať len na základe odmien vyplácaných vydávajúcim bankám držiteľmi kariet, prijímajúcim bankám obchodníkmi a poplatkami vyplácanými vydávajúcimi a prijímajúcimi bankami majiteľovi systému. Na rozdiel od nevyhnutných obmedzení, ktoré priamo súvisia s hlavnou transakciou, obmedzenia, ktoré sú vhodné len pre obchodný úspech uvedenej transakcie alebo ktoré slúžia na objektívny nárast efektívnosti, možno preskúmať len v rámci článku 81 ods. 3 ES.
- Pokiaľ ide o vplyv pravidla v rámci systému MasterCard, ktoré zaväzovalo prijať všetky karty Maestro alebo MasterCard, bez ohľadu na vydávajúcu banku (ďalej len „Honour All Cards Rule“), zrušenie CMI by neznamenal, že vydávajúce banky by mohli slobodne a jednostranne určovať výmenné poplatky, lebo tomuto riziku by bolo možné vyhnúť sa pomocou pravidla, ktoré má menej obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž, ako je zákaz spoplatnenia „*ex post*“.
- Pokiaľ ide o článok 81 ods. 3 ES, ekonomické tvrdenia uvedené odvolateľkami v súvislosti s úlohou CMI vo vyvážení systému MasterCard a v jeho maximalizácii nestačia na preukázanie skutočnosti, že CMI majú za následok objektívne výhody. Odvolateľky najmä nepredložili dôkazy preukazujúce, že prípadné objektívne výhody budú kompenzovať nevýhody CMI pre obchodníkov a ich zákazníkov.

Žaloba na Všeobecný súd a napadnutý rozsudok

- 12 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 1. marca 2008 podali odvolateľky žalobu smerujúcu k zrušeniu sporného rozhodnutia alebo subsidiárne článkov 3 až 5 a 7 tohto rozhodnutia.
- 13 Ako vyplýva z bodu 73 napadnutého rozsudku odvolateľky na podporu tohto návrhu uvádzali štyri žalobné dôvody založené po prvé na porušení článku 81 ods. 1 ES z dôvodu chýb v analýze účinkov CMI na hospodársku súťaž, po druhé na porušení článku 81 ods. 3 ES, po tretie na porušení článku 81 ods. 1 ES z dôvodu nesprávnej kvalifikácie rozhodnutí združenia podnikov uplatnených na CMI a po štvrté na existencii procesných väd správneho konania, ako aj skutkových pochybeniach.
- 14 BRC, EuroCommerce, ako aj Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska vo svojich vyjadreniach vedľajšieho účastníka konania pred Všeobecným súdom navrhovali zamietnutie žaloby odvolateľiek, zatiaľ čo Banco Santander SA, RBS, HSBC Bank plc (ďalej len „HSBC“), BoS, LTSB a MBNA Europe Bank Ltd (ďalej len „MBNA“) navrhovali zrušenie sporného rozhodnutia.
- 15 Napadnutým rozsudkom Všeobecný súd zamietol žalobu odvolateľiek a rozhodol, že odvolateľky nepreukázali, že sporné rozhodnutie bolo poznačené nesprávnym právnym posúdením alebo zjavne nesprávnym posúdením.

Návrhy účastníkov konania

- 16 Odvolateľky navrhujú, aby Súdny dvor v podstate:
- zrušil napadnutý rozsudok,
 - zrušil sporné rozhodnutie a
 - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania súvisiacich s konaním na oboch stupňoch.
- 17 RBS, HSBC, LBG a MBNA predložili vyjadrenie na podporu odvolania, zatiaľ čo BRC, EuroCommerce a Spojené kráľovstvo podporujú Komisiu v rozsahu, v akom navrhuje zamietnutie odvolania a subsidiárne zamietnutie žaloby o neplatnosť podanej proti spornému rozhodnutiu.
- 18 Návrhy vzájomných odvolaní RBS a LBG sú v zásade rovnaké ako návrhy uvedené v hlavnom odvolaní.
- 19 Odvolateľky podporujú návrhy uvedené vo vzájomných odolaniach, zatiaľ čo Komisia, podporovaná BRC, navrhuje ich zamietnutie.

O prípustnosti vzájomných odvolaní

- 20 Komisia namieta neprípustnosť vzájomných odvolaní podaných RBS a LBG, lebo obe tieto odvolania sa nachádzajú v tom istom akte ako vyjadrenie k hlavnému odvolaniu predložené dotknutými účastníkmi konania.
- 21 Ako uvádza Komisia, článok 176 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ktorý nadobudol účinnosť 1. novembra 2012, stanovuje, že „vzájomné odvolanie sa musí predložiť prostredníctvom samostatného podania, oddeleného od vyjadrenia k odvolaniu“.
- 22 Treba však uviesť, že elektronické verzie vzájomných odvolaní podaných RBS a LBG boli doručené do kancelárie Súdneho dvora 31. októbra 2012, pričom príslušné originály boli doručené následne, a to o dva a päť dní neskôr.
- 23 V dôsledku toho bez ohľadu na to, či sa uplatní článok 57 ods. 7 rokovacieho poriadku, ktorý nadobudol účinnosť z 1. novembra 2012, alebo článok 37 ods. 6 rokovacieho poriadku, ktorý bol účinný do tohto dátumu, platí, že vzájomné odvolania boli platne podané 31. októbra 2012.
- 24 Rokovací poriadok, ktorý platil k tomuto dátumu, však neobsahuje také ustanovenie ako uvedený článok 176 ods. 2, na ktorý sa odvoláva Komisia. Vzájomné odvolania preto nemožno považovať za neprípustné z toho dôvodu, že boli predložené v rámci vyjadrenia k hlavnému odvolaniu.
- 25 Konkrétnejšie námietky neprípustnosti vznesené Komisiou budú skúmané v rámci analýzy venovanej príslušným odvolacím dôvodom.
- 26 Pokiaľ ide o hlavné odvolanie, hoci Komisia na úvod tvrdí, že toto odvolanie je „v podstate“ neprípustné, táto inštitúcia v skutočnosti konkrétne namieta neprípustnosť určitých konkrétnych častí tohto odvolania bez toho, aby uvádzala, že toto odvolanie je neprípustné v celom rozsahu. Týmto špecifickým námietkam sa preto treba venovať v rámci posúdenia príslušných odvolacích dôvodov.

O veci samej

- 27 Odvolateľky a RBS a LBG prostredníctvom svojho hlavného odvolania a vzájomných odvolaní Všeobecnému súdu vytýkajú, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v podstate rozhodol, že:
- viaceré prílohy žaloby na prvom stupni boli neprípustné (tretí odvolací dôvod hlavného odvolania),
 - Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď konštatovala, že platobný systém MasterCard je „združením podnikov“ v zmysle článku 81 ES aj napriek zmenám, ktoré prinieslo IPO (druhý odvolací dôvod hlavného odvolania),
 - sporné rozhodnutie z právneho hľadiska dostatočne preukazuje, že CMI majú obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž (vzájomné odvolanie RBS a prvý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG),
 - CMI nebolo možné považovať za objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard (prvý odvolací dôvod hlavného odvolania) a
 - Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že odvolateľky nepreukázali, že CMI spĺňajú podmienky uvedené v článku 81 ods. 3 ES (druhý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG).
- 28 Prvý odvolací dôvod hlavného odvolania, ako aj vzájomné odvolanie RBS a prvý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG sa týkajú otázky, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď potvrdil záver sporného rozhodnutia, podľa ktorého stanovenie CMI spadá pod zákaz stanovený v článku 81 ods. 1 ES. Na účely preskúmania týchto dôvodov by bolo vhodné v prvom rade preskúmať tretí odvolací dôvod hlavného odvolania. Keďže preskúmanie prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania, ako aj vzájomného odvolania RBS a prvého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG by sa stalo zbytočným, ak by bol druhý odvolací dôvod hlavného odvolania dôvodný, treba v druhom rade preskúmať tento druhý odvolací dôvod.

O treťom odvolacom dôvode hlavného odvolania založenom na nesprávnom právnom posúdení prípustnosti niektorých príloh žaloby na prvom stupni

Napadnutý rozsudok

- 29 Všeobecný súd, pokiaľ ide o výhradu, ktorá bola pred ním vznesená a ktorá sa týkala posúdenia ekonomických dôkazov predložených odvolateľkami v priebehu konania, ktoré viedlo k vydaniu sporného rozhodnutia, Komisiou, v bode 183 napadnutého rozsudku uviedol, že odvolateľky vytýkali Komisii, že tieto dôkazy nepreskúmala, ani na ne nereagovala. Všeobecný súd v bode 185 napadnutého rozsudku konštatoval, že táto výhrada „je v žalobe uvedená len veľmi stručne a argumentácia na jej podporu je v skutočnosti rozvinutá v prílohách A.13 [až] A.15, vypracovaných rôznymi odborníkmi na základe ekonomických dôkazov predložených v priebehu správneho konania a na ktoré žalobkyne vo všeobecnosti odkazujú“.
- 30 Podľa bodov 186 až 188 napadnutého rozsudku:

„186...V bodoch 52 až 54 žaloby teda žalobkyne len uvádzajú, že v priebehu správneho konania predložili podstatné ekonomické tvrdenia, ktoré Komisia nezohľadnila ani nevyvrátila, a že ‚závery ich ekonómov‘ podporujú ich právnu analýzu, podľa ktorej Komisia ‚tiež nesprávne rozhodla, že výmenné poplatky obmedzovali hospodársku súťaž[.] sústredila sa na vplyv výmenných poplatkov

(alebo rozdielov v ich výške) na MSC bez toho, aby preskúmala účinok na náklady pre držiteľov kariet[,] poprela, že mechanizmus [musel] stanovovať úroveň výmenných poplatkov, ktorá maximalizuje objem transakcií a nezohľadnila, že to zvyš[ovalo] spokojnosť spotrebiteľov’.

187 Preto treba konštatovať, že hoci žaloba uvádza výhradu žalobkýň, neobsahuje argumentáciu, ktorá ju podporuje.

188 Komisia preto správne uviedla, že z textu žaloby nevyplývajú dostatočne presné dôkazy, aby Všeobecný súd mohol vykonať svoje preskúmanie a aby si pripravila obhajobu.“

31 V rámci prvej časti štvrtého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni, ktorá sa nachádza v bodoch 111 až 130 tejto žaloby a je založená na porušení práv odvolateliek na obhajobu, odvolateľky Komisii najmä vytýkajú „nezrozumiteľnosť listu opisujúceho skutkový stav“, ktorý im Komisia adresovala 23. marca 2007 po vypočutí, ktoré sa konalo 14. a 15. novembra 2006. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 278 napadnutého rozsudku konštatoval, že „argumentácia žalobkýň v ich žalobe je veľmi stručná“. V bode 280 uvedeného rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že žalobkyne len vo všeobecnosti odkázali na prílohu A.20 žaloby na prvom stupni, pričom túto prílohu nemožno zohľadniť.

32 Všeobecný súd v bodoch 189 a 282 napadnutého rozsudku tieto výhrady založené na posúdení ekonomických dôkazov predložených odvolateľkami Komisiou a nezrozumiteľnosti listu opisujúceho skutkový stav zamietol ako neprípustné.

Argumentácia účastníkov konania

33 Odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ ide o prípustnosť niektorých príloh žaloby na prvom stupni. V rozpore s požiadavkami článku 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie podľa odvolateliek neexistuje žiaden právny základ, ktorý by umožňoval, aby Všeobecný súd takýmto spôsobom obmedzil právo na prístup k súdu.

34 Subsidiárne, aj keby Všeobecný súd takúto právomoc mal, dopustil by sa nesprávneho právneho posúdenia, ak by sa domnieval, že toto obmedzenie sa v prejednávanej veci uplatňuje. Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho posúdenia aj v bodoch 188 až 189 a 278 napadnutého rozsudku, keď dospel k záveru, že znenie niektorých výhrad odvolateliek neobsahovalo dostatočne presné skutočnosti na to, aby prílohy, ktoré s nimi súviseli, mohli byť považované za prípustné. Všeobecný súd mal vlastne rozhodnúť, že body 52 až 54 a 122 žaloby na prvom stupni boli dostatočne presné, pokiaľ ide o výhrady a uvedené tvrdenia, a v dôsledku toho boli prílohy A.13 až A.15 a A.20 tejto žaloby prípustné. Okrem toho v bode 219 napadnutého rozsudku Všeobecný súd nerozhodol o tom, či sa mali prílohy A.13 a A.14 uvedenej žaloby zamietnuť aj napriek tomu, že v bodoch 185 až 189 tohto rozsudku zamietol tvrdenie, ktoré odkazovalo na tieto isté prílohy. V tejto súvislosti sa odvolateľky najmä domnievajú, že stačí, že na jednej strane označili konkrétne body uvedenej žaloby, ktoré chceli doplniť prílohami, a na druhej strane, že označili súvisiace prílohy.

35 V tejto súvislosti odvolateľky spochybňujú tiež tvrdenie uvedené v bode 190 napadnutého rozsudku, podľa ktorého vzhľadom na to, že ich výhradu možno v podstate chápať tak, že Komisii vytýkajú, že „nezohľadnila ekonomické tvrdenia, ktoré preukazovali výhody vyplývajúce z CMI pre [platobný] systém MasterCard, pre držiteľov kariet a vo všeobecnosti pre spotrebiteľa, [táto výhrada] nie je v rámci dôvodu založeného na porušení článku 81 ods. 1 ES relevantná“.

36 Podľa Komisie nie je argumentácia odvolateliek v rámci tretieho odvolacieho dôvodu hlavného odvolania jasná. Na jednej strane tvrdia, že neexistuje právny základ pre obmedzenie uložené Všeobecným súdom a že ich právo na prístup k súdu bolo poškodené. Na druhej strane tvrdia, že

tvrdenia uvedené v prílohách žaloby na prvom stupni boli dostatočne zhrnuté v tejto žalobe, čo predstavuje neprípustnú skutkovú otázku. Okrem toho žalobkyne nevysvetlili, v čom by sa napadnutý rozsudok líšil v prípade, že by Všeobecný súd zohľadnil dotknuté prílohy.

- 37 RBS a HSBC nezaujali k tretiemu odvolaciemu dôvodu hlavného odvolania stanovisko. LBG a MBNA podporujú tento odvolací dôvod bez toho, aby sa mu osobitne venovali. BRC a EuroCommerce stručne namietajú proti uvedenému dôvodu. Spojené kráľovstvo bez toho, aby uviedlo konkrétne tvrdenie, navrhuje jeho zamietnutie.

Posúdenie Súdny dvorom

- 38 Podľa prvého odseku článku 21 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom podľa prvého odseku článku 53 tohto Štatútu a článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu musí každá žaloba uvádzať predmet konania a obsahovať zhrnutie dôvodov, na ktorých je založená.
- 39 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že „stručné zhrnutie dôvodov“, ktoré musí byť uvedené v každej žalobe v zmysle týchto článkov znamená, že žaloba musí vysvetliť, v čom spočíva žalobný dôvod, na ktorom je založená (pozri rozsudky *Fives Lille Cail a i./Vysoký úrad*, 19/60, 21/60, 2/61 a 3/61, EU:C:1961:30, 588, ako aj *Grifoni/ESAE*, C-330/88, EU:C:1991:95, bod 18).
- 40 Na prípustnosť žaloby pred Všeobecným súdom sa teda najmä vyžaduje, aby z jej samotného textu vyplývali podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá, a to aspoň stručne, pritom však súdržným a pochopiteľným spôsobom. Aj keď text žaloby môže byť v konkrétnych bodoch podporený a doplnený odkazmi na určité časti priložených dokumentov, všeobecný odkaz na iné písomnosti, aj keď tvoria jej prílohu, nemôže nahradiť nedostatok podstatných častí právnej argumentácie, ktorá podľa vyššie uvedených ustanovení tvorí náležitosť žaloby (pozri v tomto zmysle rozsudky *Dansk Rørindustri a i./Komisia*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 94 až 100, ako aj *Versalis/Komisija*, C-511/11 P, EU:C:2013:386, bod 115).
- 41 Na účely zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti musí byť stručné zhrnutie dôvodov žalobkyne dostatočne jasné a presné, aby mohla žalovaná pripraviť svoju obranu a príslušný súd rozhodnúť o žalobe (pozri v tomto zmysle rozsudok *Grifoni/ESAE*, EU:C:1991:95, bod 18). Všeobecnému súdu preto neprináleží vyhľadávať a identifikovať v prílohách dôvody, ktoré by mohli byť považované za základ žaloby (pozri rozsudok *Dansk Rørindustri a i./Komisia*, EU:C:2005:408, body 97 a 100). Podobné požiadavky sa uplatnia aj vtedy, ak sa na podporu žalobného dôvodu uplatneného pred Všeobecným súdom uvádza určité tvrdenie (pozri rozsudok *Versalis/Komisija*, EU:C:2013:386, bod 115).
- 42 Za týchto podmienok odvolateľky nesprávne tvrdia, že neexistuje právny základ, o ktorý sa môže opierať prístup Všeobecného súdu, pokiaľ ide o zohľadnenie obsahu príloh, ktoré mu boli predložené.
- 43 Pokiaľ ide o subsidiárnu argumentáciu uvedenú v bode 34 uvedeného rozsudku, je potrebné najskôr uviesť, že ako vyplýva z bodov 189 a 282 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd nevyhlásil za neprípustné predmetné prílohy, ako tvrdia odvolateľky, ale dve výhrady, ktoré hoci boli uvedené v žalobe na prvom stupni, neboli podľa posúdenia Všeobecného súdu doplnené o dostatočne jasné a presné skutočnosti, aby mohol vykonať svoje preskúmanie a protistrana pripraviť svoju obranu. Odvolateľky tak v tejto súvislosti nesprávne pochopili napadnutý rozsudok.

- 44 Práve na základe tohto nesprávneho pochopenia odvolateľky namietajú skutočnosť, že v bode 219 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v rámci druhého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni nerozhodol o otázke, či prílohy A.13 a A.14 tejto žaloby mali byť zamietnuté, pričom v bodoch 185 až 189 toho istého rozsudku zamietol tvrdenie, ktoré odkazovalo na tieto prílohy.
- 45 Okrem toho v rámci predmetného odvolania odvolateľky neuvádzajú, a ani nepreukazujú, že Všeobecný súd v bodoch 186 a 278 napadnutého rozsudku skreslil obsah alebo dosah dotknutých častí žaloby na prvom stupni, aby následne dospel k záveru, že tieto časti neboli dostatočne presne formulované na účely splnenia požiadaviek článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu a že s nimi súvisiace prílohy nemožno zohľadniť.
- 46 Keďže, ako vyplýva z bodu 35 tohto rozsudku, odvolateľky kritizujú bod 190 napadnutého rozsudku, treba ich tvrdenie zamietnuť ako neúčinné, lebo uvedený bod obsahuje doplňujúci dôvod napadnutého rozsudku, ako vyplýva najmä z použitia úvodného výrazu „navyš“.
- 47 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné tretí odvolací dôvod hlavného odvolania zamietnuť v celom rozsahu.

O druhom odvolacom dôvode hlavného odvolania založenom na nesprávnom právnom posúdení a/alebo nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o posúdenie otázky, či MasterCard je združenie podnikov

- 48 Na úvod treba pripomenúť, že Všeobecný súd rozhodol v bode 259 napadnutého rozsudku takto:

„Treba konštatovať, že s ohľadom na obe skutočnosti uvedené vyššie, a to zachovanie rozhodovacej právomoci bánk po IPO v rámci [MasterCard] a existenciu zhody záujmov medzi ňou a bankami, pokiaľ ide o otázku CMI, mohla Komisia oprávnene dospieť k záveru, že aj napriek zmenám, ktoré priniesla [IPO], je [MasterCard] naďalej inštitucionalizovanou formou koordinácie správania [členských] bánk. Komisia teda správne kvalifikovala rozhodnutia prijaté orgánmi [MasterCard] o stanovení CMI ako rozhodnutia združenia podnikov.“

Argumentácia účastníkov konania

- 49 Podľa odvolateľiek sa Všeobecný súd tým, že rozhodol, že MasterCard je aj napriek zmenám, ktoré priniesla IPO, pokiaľ ide o jej štruktúru a riadenie, združením podnikov, keď prijíma rozhodnutia o stanovení CMI, dopustil nesprávneho právneho posúdenia a/alebo napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený.
- 50 V prvom rade podľa odvolateľiek nie sú údajná existencia zhody záujmov medzi MasterCard a členskými bankami, ako aj rozhodovacia právomoc týchto bánk po IPO, pokiaľ ide o otázky, ktoré sa netýkajú CMI, dostatočná na podporenie záveru, že MasterCard je združením podnikov, keď prijíma rozhodnutia týkajúce sa CMI. Odvolateľky tvrdia, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že určitá entita nemôže byť kvalifikovaná ako združenie podnikov v zmysle článku 81 ods. 1 ES, ak sa neskladá z väčšiny zástupcov dotknutých podnikov a ak z hľadiska uplatniteľnej vnútroštátnej právnej úpravy musí prijímať rozhodnutia, ktoré nie sú vo výlučnom záujme týchto podnikov. Po IPO však správna rada MasterCard bola tvorená z väčšej časti osobami, ktoré nemali žiaden vzťah s akoukoľvek finančnou inštitúciou. Ďalej MasterCard je obchodnou entitou odlišnou od svojej bankovej klientely, ktorá sleduje svoje vlastné odchodné záujmy a je riadená svojím predstavenstvom, ktoré musí zo zákona konať v súlade so svojimi fiduciárnymi povinnosťami voči akcionárom MasterCard.
- 51 Ďalej, po IPO nie je zvyšná rozhodovacia právomoc členských bánk o otázkach, ktoré sa netýkajú CMI, zjavne relevantná na posúdenie, či MasterCard predstavuje združenie podnikov, keď prijíma rozhodnutia týkajúce sa CMI. Aj za predpokladu, že aj po IPO možno MasterCard kvalifikovať ako združenie podnikov, keď rozhoduje o iných otázkach než stanovovanie CMI, táto kvalifikácia nemá

žaden vplyv na určenie, či to platí aj v prípade, keď prijíma rozhodnutia týkajúce sa CMI. Odvolateľky dodávajú, že nedostatok zvyšnej rozhodovacej právomoci členských bánk o otázkach, ktoré sa netýkajú CMI, potvrdzuje tiež použitie výrazu „pôsobila dojemom“ v bode 249 napadnutého rozsudku, z ktorého jasne vyplýva, že skutkové okolnosti nedokázali podporiť ani záver, podľa ktorého je MasterCard združením podnikov, keď prijíma rozhodnutia, ktoré sa netýkajú stanovovania CMI.

- 52 Ani údajná zhoda záujmov medzi MasterCard a členskými bankami, pokiaľ ide o stanovovanie CMI a ich udržanie na vysokej úrovni, nie je relevantná a v každom prípade nie je dostatočná na kvalifikovanie MasterCard ako združenie podnikov. Rozsudok Verband der Sachversicherer/Komisia (45/85, EU:C:1987:34), už citovaný v bode 251 napadnutého rozsudku, nepodporuje záver, podľa ktorého je zhoda záujmov relevantným faktorom na posúdenie existencie združenia podnikov. Aj za predpokladu, že údajná zhoda záujmov medzi týmito bankami a MasterCard predstavuje relevantný faktor na určenie, či je MasterCard v prípade, že prijíma rozhodnutia týkajúce sa CMI, združením podnikov, tento faktor nie je dostatočný na to, aby bolo možné dospieť k tomuto záveru. Na jednej strane existenciu združenia podnikov v zmysle článku 81 ods. 1 ES nemožno odvodiť len zo skutočnosti, že kótovaná spoločnosť môže pri prijímaní svojich rozhodnutí zobrať do úvahy záujmy svojich klientov. Na druhej strane odvodiť existenciu združenia podnikov na účely uplatnenia práva hospodárskej súťaže len zo skutočnosti, že dva alebo viac podnikov môžu mať spoločný ekonomický záujem, by viedlo k absurdným a nežiaducim právnym dôsledkom, najmä na koncentrovaných trhoch.
- 53 Napokon odvolateľky tvrdia, že ani podľa kritéria zhody záujmov nie je záver Komisie udržateľný. Všeobecnému súdu vytýkajú, že sa obmedzil len na to, že potvrdil, že príjemcovia vyberali CMI od obchodníkov a v dôsledku toho nepreskúmal, či bolo tvrdenie Komisie, podľa ktorého majú prijímajúce banky záujem na stanovení vysokých CMI, podporené nejakými dôkazmi.
- 54 Komisia v podstate tvrdí, že argumentácia zhrnutá v bodoch 50 až 52 tohto rozsudku, s výnimkou argumentácie týkajúcej sa výkladu rozsudku Verband der Sachversicherer/Komisia (EU:C:1987:34), má za cieľ spochybniť posúdenie skutkového stavu Všeobecným súdom a je preto neprípustná. Komisia v rámci svojej odpovede k danej veci dodáva, že druhý odvolací dôvod hlavného odvolania nie je v rozsahu, v akom sa týka nedostatku odôvodnenia, podporený argumentáciou.
- 55 Spojené kráľovstvo tvrdí, že dôvod uvedený v bode 53 tohto rozsudku je neprípustný v rozsahu, v akom sa toto tvrdenie obmedzuje na spochybenie posúdenia skutkového stavu vykonaného na prvom stupni.
- 56 Komisia sa, pokiaľ ide o vec samu, domnieva, že podľa judikatúry možno MasterCard po IPO kvalifikovať ako združenie podnikov a považovať CMI za rozhodnutia takéhoto združenia. V tejto súvislosti najmä tvrdí, že súd Únie v závislosti od okolností použil množstvo nie vyčerpávajúcich kritérií na rozhodnutie, že existuje združenie podnikov. V prejednávanej veci boli členmi MasterCard výlučne vydávajúce a prijímajúce banky, ktoré obmedzili svoju obchodnú slobodu delegovaním určitých rozhodnutí na ich spoločný orgán, a síce svetovú správnu radu MasterCard alebo jej predstaviteľov, ktorá pre ne stanovovala CMI. Podľa Komisie „umelé rozlíšenie uskutočnené MasterCard, pokiaľ ide o úlohu zhody záujmov“, nie je opodstatnené.
- 57 RBS, HSBC, LBG a MBNA sa pripájajú k druhému odvolaciemu dôvodu hlavného odvolania. HSBC sa najmä domnieva, že právne kritériá, ktoré Súdny dvor bežne používa na určenie združenia podnikov, konkrétne skutočnosť, že združenie je kontrolované zástupcami jeho členov a koná výlučne v ich záujme, v prejednávanej veci neexistujú. LBG najmä tvrdí, že kritérium „zhody záujmov“, ktoré Všeobecný súd nesprávne použil, je oveľa širšie než kritérium „zhody vôle“ uplatňované na účely určenia, či existuje dohoda, na ktorú sa vzťahuje článok 81 ES, lebo je splnené aj v prípade, že nedochádza k žiadnej forme tajnej dohody.

- 58 BRC, EuroCommerce a Spojené kráľovstvo spochybňujú argumentáciu uvedenú na podporu druhého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania. V tejto súvislosti EuroCommerce najmä tvrdí, že rozhodnutie združenia podnikov, ktorým bola MasterCard pred IPO, stále platí, takže ani Komisia, ani Všeobecný súd nemuseli preskúmať, či aj po IPO je MasterCard stále združením podnikov. Spojené kráľovstvo sa domnieva, že tento odvolací dôvod vychádza z príliš formálneho prístupu, pokiaľ ide o kategórie aktov, na ktoré sa uplatňuje článok článku 81 ES. Podľa tohto členského štátu je v prejednávanej veci jednoznačne splnená základná podmienka koordinovaného správania.

Posúdenie Súdny dvorom

– O prípustnosti

- 59 Keď odvolateľky uvádzajú najmä v rámci druhého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, v skutočnosti sa obmedzujú na tvrdenie, že Všeobecný súd porušil pojem „združenie podnikov“ v zmysle článku 81 ods. 1 ES. Keďže tento odvolací dôvod vychádza z údajného nedostatočného odôvodnenia uvedeného rozsudok, treba ho zamietnuť ako neprípustný.
- 60 Je tiež potrebné prijať námietku neprípustnosti vznesenú Spojeným kráľovstvom uvedenú v bode 55 tohto rozsudku. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z článku 256 ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora vyplýva, že len Všeobecný súd má právomoc jednak zistiť skutkový stav, okrem prípadu, keby vecná nesprávnosť jeho zistení vyplývala z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, a jednak tento skutkový stav posúdiť. Pokiaľ Všeobecný súd zistil alebo posúdil skutkový stav, Súdny dvor má na základe článku 256 ZFEÚ právomoc preskúmať právnu kvalifikáciu tohto skutkového stavu a právnych následkov, ktoré z neho vyvodil Všeobecný súd (pozri najmä rozsudky General Motors/Komisia, C-551/03 P, EU:C:2006:229, bod 51, a Evonik Degussa/Komisia, C-266/06 P, EU:C:2008:295, bod 72). Z toho vyplýva, že keďže odvolateľky sa prostredníctvom tvrdenia uvedeného v bode 53 tohto rozsudku snažia o to, aby Súdny dvor opäť preskúmal skutkový stav zistený Všeobecným súdom, ich tvrdenie treba zamietnuť ako neprípustné.
- 61 Keďže v zostávajúcej časti vychádzajú tvrdenia uvedené v bodoch 50 až 52 tohto rozsudku z nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ ide o posúdenie otázky, či MasterCard je združením podnikov, treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, odvolateľky sa neobmedzujú na spochybnenie posúdenia skutkového stavu na prvom stupni, ale uvádzajú právne otázky, ktoré sú prípustné v štádiu odvolania.

– O veci samej

- 62 Bez toho, aby bolo dotknuté právo hospodárskych subjektov prispôbiť sa rozumne, avšak samostatne, tvrdenému alebo očakávanému správaniu ich konkurentov (pozri rozsudky Suiker Unie a i./Komisia, 40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, EU:C:1975:174, bod 174; Ahlström Osakeyhtiö a i./Komisia, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, EU:C:1993:120, bod 71, ako aj Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, EU:C:2006:734, bod 53 a citovanú judikatúru), článok 81 ES má zachytiť každú formu spolupráce a tajnej dohody medzi podnikmi, a to aj prostredníctvom kolektívnej štruktúry alebo spoločného orgánu, ako je združenie, ktoré vedie k následkom, ktoré má toto ustanovenie potláčať (pozri v tomto zmysle rozsudky Nederlandse Vereniging voor de fruit en groentenimporthandel a Frubo/Komisia, 71/74, EU:C:1975:61, bod 30; van Landewyck a i./Komisia, 209/78 až 215/78 a 218/78, EU:C:1980:248, bod 88, ako aj Eurofer/Komisia, C-179/99 P, EU:C:2003:525, bod 23).

- 63 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že hoci článok 81 ES rozlišuje pojem „zosúladený postup“ a pojem „dohody medzi podnikateľmi“ alebo „rozhodnutia združení podnikateľov“, je to len s cieľom zahrnúť do zákazov tohto článku rôzne formy koordinácie správania podnikov na trhu (pozri najmä rozsudky Imperial Chemical Industries/Komisia, 48/69, EU:C:1972:70, bod 64; Komisia/Anic Participazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 112, ako aj Asnef-Equifax et Administración del Estado, EU:C:2006:734, bod 32) a zabrániť tomu, že podniky sa môžu vyhnúť uplatneniu pravidiel hospodárskej súťaže len z dôvodu samotnej formy, ktorou koordinujú svoje správanie.
- 64 V prejednávanej veci, ako vyplýva z bodu 238 napadnutého rozsudku, platí, že pred IPO mohla byť MasterCard považovaná za „združenie podnikov“ v zmysle článku 81 ods. 1 ES. Z tohto bodu tiež vyplýva, že v rámci ich tretieho žalobného dôvodu na prvom stupni odvolateľky Komisii osobitne vytýkajú, že nezohľadnila zmeny v štruktúre a vo vedení MasterCard súvisiace s IPO. Za týchto podmienok, ako vyplýva z bodu 244 napadnutého rozsudku, sa tretí žalobný dôvod pred Všeobecným súdom týkal otázky, či MasterCard aj napriek zmenám spôsobeným IPO zostávala aj naďalej „inštitucionalizovanou formou koordinácie správania bánk“.
- 65 Tvrdenia uvedené v rámci druhého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania treba preskúmať v tomto kontexte.
- 66 Z bodu 259 napadnutého rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd tým, že vychádzal jednak zo zachovania rozhodovacej právomoci bánk v rámci MasterCard a ďalej z existencie zhody záujmov medzi ňou a bankami, pokiaľ ide o otázku CMI, odmietol argumentáciu odvolateľiek pripomenutú v bode 238 napadnutého rozsudku, podľa ktorej v podstate zmeny v štruktúre a vo fungovaní MasterCard súvisiace s IPO, viedli k tomu, že táto organizácia už nemohla byť v čase prijatia sporného rozhodnutia považovaná za „združenie podnikov“ v zmysle článku 81 ES.
- 67 Konkrétnejšie, pokiaľ ide v prvom rade o tvrdenia zhrnuté v bodoch 51 a 52 tohto rozsudku, treba uviesť, že obe skutočnosti, na ktorých Všeobecný súd založil svoju analýzu tretieho žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni, treba vykladať v ich spojení. Ako vyplýva z bodu 238 napadnutého rozsudku odvolateľky tvrdili, že po IPO už banky už nekontrolovali MasterCard a táto organizácia rozhodovala o CMI jednostranne. Z bodu 239 uvedeného rozsudku ďalej vyplýva, že Komisii vytýkali, že nepreukázala, že MasterCard koná naďalej v záujme týchto bánk alebo v ich mene skôr než v mene akcionárov MasterCard Inc.
- 68 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 245 až 249 napadnutého rozsudku vo svojom posúdení skutkového stavu po prvé konštatoval, že hoci sa v čase prijatia sporného rozhodnutia členské banky MasterCard nezúčastňovali rozhodovacieho procesu v rámci orgánov tejto organizácie, pokiaľ ide o CMI, „MasterCard pôsobila skôr dojemom, že v Európe funguje naďalej ako združenie podnikov, v ktorom banky nie sú len príjemkýňami poskytovaných služieb, ale kolektívne a decentralizovane sa podieľajú na základných aspektoch rozhodovacej právomoci“. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že napriek nevhodnému použitiu výrazu „pôsobila“ Všeobecným súdom v tomto kontexte, z výkladu bodov 245 až 249 napadnutého rozsudku v ich spojení vyplýva, že Všeobecný súd skutočne overil, že v čase prijatia sporného rozhodnutia banky aj po IPO naďalej kolektívne vykonávali rozhodovaciu právomoc, pokiaľ ide o základné aspekty fungovania platobnej organizácie MasterCard, čo malo tendenciu významne relativizovať dôsledky, ktoré sa mali odvodiť od IPO. Po druhé, v bodoch 250 až 258 napadnutého rozsudku Všeobecný súd tiež v podstate konštatoval, že Komisia mohla oprávnene dospieť k záveru, že CMI odrážali záujmy bánk, lebo medzi MasterCard, jej akcionármi a bankami existovala zhoda záujmov v súvislosti s touto otázkou.
- 69 Tieto dve skutočnosti zhrnuté v bode 259 napadnutého rozsudku vo vzájomnom spojení vysvetľujú dôvod, prečo podľa Všeobecného súdu stanovovanie CMI MasterCard fungovalo aj napriek zmenám vyvolaným IPO ako „inštitucionalizovaná forma koordinácie správania bánk“. Z toho vyplýva, že podľa logiky použitej Všeobecným súdom v napadnutom rozsudku, keďže existovala zhoda medzi záujmami

MasterCard a akcionárov MasterCard Inc., pokiaľ ide o stanovovanie CMI, členské banky mohli delegovať stanovovanie týchto poplatkov a súčasne si zachovať v určitých oblastiach rozhodovacie právomoci.

- 70 Okrem toho z bodov 238 až 260, a najmä z bodov 243 až 245, 249 a 259, napadnutého rozsudku v ich vzájomnom spojení vyplýva, že Všeobecný súd v rámci svojho voľného posúdenia otázky, či inštitucionalizovaná forma spolupráce, na základe ktorej MasterCard fungovala pred IPO, pokračovala aj po tejto udalosti, vychádzal z dvoch predmetných kritérií ako relevantných na základe skutkových a právnych okolností, ktoré existovali v čase prijatia sporného rozhodnutia, pričom jeho posúdenie vychádzalo zo širšieho skutkového stavu, než mu bol predložený.
- 71 Všeobecný súd vyhodnotil v prejednávanej veci existenciu zhody záujmov ako relevantnú nielen na základe teoretickej zhody medzi záujmami bánk a MasterCard, ale vo svojom voľnom posúdení skutkového stavu zohľadnil aj osobitné skutkové okolnosti, voči ktorým nebolo namietané žiadne skreslenie, a to po prvé, ako vyplýva z argumentácie účastníkov konania uvedenej v bodoch 238 a 239 napadnutého rozsudku, najmä skutočnosť, že MasterCard konala v záujme bánk pred IPO, po druhé, ako vyplýva z bodu 256 uvedeného rozsudku, vývoj po IPO, ktorý dokazoval, že táto organizácia v skutočnosti aj naďalej pri stanovení úrovne CMI zohľadňovala konkrétne záujmy bánk, a po tretie, ako vyplýva z bodu 258 toho istého rozsudku, skutočnosť, že záujem akcionárov MasterCard nebol v rozpore so záujmami bánk.
- 72 Za týchto podmienok sa Všeobecný súd mohol za osobitných okolností prejednávanej veci a s ohľadom na argumentáciu, ktorá mu bola predložená, domnievať, že tak zvyšná rozhodovacia právomoc bánk po IPO, pokiaľ ide o otázky, ktoré sa netýkali CMI, ako aj zhoda záujmov medzi MasterCard a členskými bankami, boli relevantné a dostatočné na posúdenie otázky, či bolo možné považovať MasterCard za „zdrúženie podnikov“ v zmysle článku 81 ES aj po IPO.
- 73 Pokiaľ ide o odkaz na rozsudok Verband der Sachversicherer/Komisia (EU:C:1987:34, bod 29) nachádzajúci sa v bode 251 napadnutého rozsudku, treba uviesť, že tento odkaz má len reagovať na kritiku uvedenú v bode 239 napadnutého rozsudku, podľa ktorého sa kritérium, ktoré sa týka existencie zhody záujmov medzi MasterCard a bankami neopiera o žiaden precedens. Všeobecný súd sa na rozdiel od toho, čo naznačujú odvolateľky, keď v tejto súvislosti opakujú, že „z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že existencia zhody záujmov alebo spoločného záujmu je relevantná na účely posúdenia existencie rozhodnutia zdrúženia podnikov v zmysle článku 81 ods. 1 ES“, nesnažil o stanovenie všeobecného kritéria, a už vôbec nie výlučného kritéria.
- 74 Pokiaľ ide v druhom rade o argumentáciu zhrnutú v bode 50 tohto rozsudku, je pravda, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na rozhodnutie orgánu, ktorý je oprávnený vydávať predpisy vo vymedzenom sektore sa nemusí uplatňovať článok 81 ES, ak je tento orgán tvorený prevažne zo zástupcov verejnej moci a ak pri prijímaní uvedeného rozhodnutia rešpektuje určité kritériá verejného záujmu (pozri najmä rozsudok Pavlov a i., C-180/98 až C-184/98, EU:C:2000:428, bod 87, ako aj citovanú judikatúru).
- 75 Judikatúra uvedená v predchádzajúcom bode sa však v podstate týka otázky, či dotknuté orgány, ktoré boli zložené čiastočne aj zo zástupcov hospodárskych subjektov daného sektoru, mali byť pri prijímaní príslušných predpisov považované za zdrúženie podnikov alebo naopak za orgány vykonávajúce verejnú moc. V prejednávanej veci sa však takáto otázka pred Všeobecným súdom nekládla. Tak isto skutkové okolnosti a právne problémy, ktorých sa týkala vec, v ktorej bol vydaný rozsudok Wouters a i. (C-309/99, EU:C:2002:98), a súvisiace návrhy (návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Léger vo veci Wouters a i., C-309/99, EU:C:2001:390), o ktoré sa odvolateľky hlavne opierajú, nemožno prirovnávať k tým, o ktoré ide v prejednávanej veci.

- 76 S ohľadom na uvedené úvahy treba konštatovať, ako uvádza aj generálny advokát v bode 45 svojich návrhov, že odvolateľky nemôžu tvrdiť, že organizáciu, akou je MasterCard, nemožno kvalifikovať ako združenie podnikov, keď prijíma rozhodnutia o CMI, lebo z uvedeného vyplýva, že Všeobecný súd mohol správne konštatovať, že pri prijímaní rozhodnutí tieto podniky zamýšľajú, alebo prinajmenšom súhlasia s tým, že budú koordinovať svoje správanie na trhu prostredníctvom uvedených rozhodnutí a že ich kolektívne záujmy sú zhodné so záujmami, ktoré sa zohľadnili pri prijímaní týchto rozhodnutí, najmä keď dotknuté podniky niekoľko rokov sledovali rovnaký cieľ spoločnej regulácie trhu v rámci tej istej organizácie, hoci v rôznych formách.
- 77 Vzhľadom na vyššie uvedené teda treba druhý odvolací dôvod hlavného odvolania zamietnuť.

O prvom odvolacom dôvode hlavného odvolania založenom na nesprávnom právnom posúdení a/alebo nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o posúdenie objektívnej nevyhnutnosti údajného obmedzenia hospodárskej súťaže

- 78 V napadnutom rozsudku Všeobecný súd najskôr posudzoval objektívnu nevyhnutnosť CMI a až potom otázku, či tieto poplatky majú protisúťažné účinky. Vzhľadom na to je vhodné v rámci tohto rozsudku preskúmať dôvod týkajúci sa pridruženého charakteru CMI vo vzťahu k platobnému systému MasterCard pred preskúmaním dôvodu týkajúceho sa prípadných obmedzujúcich účinkov týchto poplatkov.
- 79 Prvý odvolací dôvod hlavného odvolania sa delí na štyri časti, pričom druhá až štvrtá časť sú vo vzťahu k prvej časti subsidiárne.

Napadnutý rozsudok

- 80 Podľa Všeobecného súdu sa prvý žalobný dôvod žaloby na prvom stupni v podstate skladal z dvoch častí. V rámci prvej časti odvolateľky tvrdili, že Komisia sa nesprávne domnievala, že CMI mali obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž. V rámci druhej časti tvrdili, že Komisia mala rozhodnúť, že CMI boli objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard.
- 81 Všeobecný súd, ktorý najskôr preskúmal túto druhú časť v bode 89 napadnutého rozsudku uviedol:
- „... posúdenie objektívnej nevyhnutnosti obmedzenia má relatívne abstraktnú povahu. Len obmedzenia, ktoré sú nevyhnutné na to, aby mohla hlavná transakcia v každom prípade fungovať, možno považovať za obmedzenia, ktoré patria do pôsobnosti teórie pridružených obmedzení. Úvahy, ktoré sa týkajú nevyhnutnosti obmedzenia z hľadiska konkurenčnej situácie na predmetnom trhu, nie sú súčasťou skúmania pridruženej povahy obmedzenia...“
- 82 Ďalej Všeobecný súd v bode 90 napadnutého rozsudku uviedol, že „zo samotnej okolnosti, že neexistencia CMI môže negatívne ovplyvňovať fungovanie systému MasterCard preto nevyplýva, že CMI treba považovať za objektívne nevyhnutné, ak zo skúmania systému MasterCard v jeho ekonomickom a právnom kontexte vyplýva, že bude fungovať aj v prípade ich neexistencie“. V bode 91 uvedeného rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že „odôvodnenie Komisie, podľa ktorého je neexistencia objektívnej nevyhnutnosti CMI odvodená zo skutočnosti, že systém MasterCard môže fungovať aj v prípade ich neexistencie, teda neobsahuje žiadne nesprávne právne posúdenie“.
- 83 V bodoch 94 až 99 napadnutého rozsudku Všeobecný súd odmietol tvrdenie odvolateľiek, že CMI sú pre systém MasterCard objektívne nevyhnutné, lebo predstavujú spôsob štandardného vyrovnávania transakcií a v prípade neexistencie CMI by pravidlo Honour All Cards Rule viedlo k tomu, že všetky prijímajúce banky by boli „vydané napospas“ vydávajúcim bankám.

- 84 V tejto súvislosti Všeobecný súd po tom, ako konštatoval, že použitie spoplatnenia „ex post“ opísaného v bode 11 štvrtej zarážke tohto rozsudku Komisiou neobsahuje „žiadne zjavne nesprávne posúdenie“, dospel v bode 96 napadnutého rozsudku k záveru, že „existencia spôsobov štandardného vyrovnávania transakcií, ktoré menej obmedzujú hospodársku súťaž ako CMI, bráni tom, aby CMI boli považované za objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard len na základe toho, že ide o štandardný spôsob vyrovnávania transakcií“. V bode 99 uvedeného rozsudku je najmä uvedené, že „Komisii prináležalo preskúmať hypotézu, či systém MasterCard fungujúci bez CMI je ekonomicky realizovateľný a možno k nemu prihliadať na účely porovnania“. Naopak Komisia nebola podľa tohto bodu 99 „povinná preukázať, že fungovanie trhu nútilo vydávajúce a prijímajúce banky, aby sa samy rozhodli prijať pravidlo, ktoré menej obmedzuje hospodársku súťaž ako CMI“.
- 85 Všeobecný súd po tom, ako v bode 120 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že Komisia mohla právoplatne dospieť k záveru, že CMI neboli objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard, zamietol druhú časť prvého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni.

O prvej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania

– Argumentácia účastníkov konania

- 86 Odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd nesprávne uplatnil kritérium „objektívnej nevyhnutnosti“ obmedzenia. Skôr, než aby uplatnil správne kritérium, podľa ktorého je určité obmedzenie obchodnej autonómie „objektívne nevyhnutné“, pokiaľ je buď nemožné alebo zložité vykonávať bez neho hlavnú činnosť, Všeobecný súd použil najmä v bodoch 89 a 90 napadnutého rozsudku neúplné kritérium, podľa ktorého je obmedzenie objektívne nevyhnutné len vtedy, ak bez neho hlavná činnosť nemôže vôbec fungovať. Odvolateľky sa v tejto súvislosti opierajú o bod 109 rozsudku Všeobecného súdu M6 a i./Komisia (T-112/99, EU:T:2001:215), podľa ktorého „ak sa hlavná transakcia bez tohto obmedzenia javí ťažko uskutočniteľná, či dokonca neuskutočniteľná, obmedzenie možno považovať za objektívne nevyhnutné na jej uskutočnenie“. Podľa odvolateliiek Všeobecný súd v bode 89 napadnutého rozsudku skombinoval kritérium objektívnej nevyhnutnosti na účely určenia pridruženej povahy obmedzenia a kritérium nevyhnutnosti stanovené v článku 81 ods. 3 ES.
- 87 Komisia tvrdí, že aby sa rozlíšenie medzi „pridruženými“ obmedzeniami a nevyhnutnými obmedzeniami podľa článku 81 ods. 3 ES nestalo nepotrebným, len „nevyhnutná“ povaha týchto obmedzení umožňuje odlišiť obmedzenie, ktoré je opodstatnené na základe článku 81 ods. 3 ES od obmedzenia, na ktoré, keďže je pridružené, sa článok 81 ods. 1 ES neuplatňuje.
- 88 RBS, HSBC, LBG a MBNA sa pripájajú k prvej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania. Na podporu Komisie BRC, EuroCommerce a Spojené kráľovstvo najmä tvrdia, že pokiaľ ide o dotknuté kritérium, odvolateľky sa mýlia.

– Posúdenie Súdny dvorom

- 89 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ak operácia alebo určitá činnosť nespadá do zásady zákazu stanovenej v článku 81 ods. 1 ES, lebo neovplyvňuje hospodársku súťaž alebo má na ňu pozitívny účinok, obmedzenie obchodnej autonómie jedného alebo viacerých subjektov zúčastnených na tejto operácii alebo činnosti tiež nespadá do uvedenej zásady zákazu, ak je táto činnosť objektívne nevyhnutná na vykonanie uvedenej operácie alebo činnosti a je primeraná cieľom, ktoré táto operácia alebo činnosť sleduje (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky Remia a i./Komisia, 42/84, EU:C:1985:327, body 19 a 20; Pronuptia de Paris, 161/84, EU:C:1986:41, body 15 až 17; DLG, C-250/92, EU:C:1994:413, bod 35, ako aj Oude Luttikhuis a i., C-399/93, EU:C:1995:434, body 12 až 15).

- 90 Ak je možné oddeliť takéto obmedzenie od operácie alebo hlavnej činnosti bez toho, aby došlo k znemožneniu jej existencie alebo cieľov, je potrebné preskúmať zlučiteľnosť tohto obmedzenia s článkom 81 ES spoločne so zlučiteľnosťou operácie alebo hlavnej činnosti, ku ktorej je pridružené, a to aj ak sa na prvý pohľad môže zdať, že na toto samotné obmedzenie sa vzťahuje zásada zákazu podľa článku 81 ods. 1 ES.
- 91 Keď je potrebné určiť, či sa protisúťažné obmedzenie môže vyhnúť zákazu stanovenému v článku 81 ods. 1 ES z toho dôvodu, že je pridružené k hlavnej operácii, ktorá nemá protisúťažný charakter, treba preskúmať, či by uskutočnenie takejto operácie bolo v prípade neexistencie predmetného obmedzenia nemožné. Na rozdiel od toho, čo tvrdia odvolateľky, skutočnosť, že uvedenú operáciu by v prípade neexistencie predmetného obmedzenia bolo zložité vykonať alebo by bola menej zisková, nemožno považovať za skutočnosť, ktorá tomuto obmedzeniu priznáva „objektívne nevyhnutnú“ povahu, ktorá je nutná na to, aby mohlo mať pridružený charakter. Takýto výklad by viedol k tomu, že tento pojem by bol rozšírený na obmedzenia, ktoré nie sú nutne nevyhnutné na uskutočnenie hlavnej operácie. Takýto výsledok by škodil potrebnému účinku zákazu stanovenému v článku 81 ods. 1 ES.
- 92 Tento výklad však nevedie k skombinovaniu na jednej strane podmienok stanovených judikatúrou na označenie obmedzenia za pridružené na účely článku 81 ods. 1 ES a na druhej strane nevyhnutnej povahy požadovanej podľa článku 81 ods. 3 ES, aby zakázané obmedzenie mohlo využiť výnimku.
- 93 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že tieto dve ustanovenia sledujú rôzny cieľ a že toto kritérium uvedené ako posledné sa týka otázky, či koordinovanie medzi podnikmi má výrazný nepriaznivý vplyv na charakteristiky hospodárskej súťaže na trhu, ako sú ceny, kvantita alebo kvalita výrobkov alebo služieb, a preto sa naň uplatňuje zásada zákazu stanovená v článku 81 ods. 1 ES, alebo či môže byť v rámci článku 81 ods. 3 ES považované za nevyhnutné na zlepšenie výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňuje spotrebiteľom primeraný podiel na z toho vyplývajúcich výhodách. Naopak, ako vyplýva z bodov 89 a 90 tohto rozsudku, kritérium objektívnej nevyhnutnosti v zmysle týchto bodov sa týka otázky, či v prípade neexistencie stanoveného obmedzenia obchodnej autonómie hrozí, že operácia alebo hlavná činnosť, na ktorú sa nevzťahuje zákaz stanovený v článku 81 ods. 1 ES a vo vzťahu ku ktorej je obmedzenie druhotné, sa neuskutoční alebo nebude možné v nej pokračovať.
- 94 Všeobecný súd sa tým, že v bode 89 napadnutého rozsudku spresnil, že „len obmedzenia, ktoré sú nevyhnutné na to, aby mohla hlavná transakcia v každom prípade fungovať, možno považovať za obmedzenia, ktoré patria do pôsobnosti teórie pridružených obmedzení“ a v bode 90 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že „zo samotnej okolnosti, že neexistencia CMI môže negatívne ovplyvňovať fungovanie systému MasterCard, nevyplýva, že CMI treba považovať za objektívne nevyhnutné, ak zo skúmania systému MasterCard v jeho ekonomickom a právnom kontexte vyplýva, že bude fungovať aj v prípade ich neexistencie“, nedopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 95 Za týchto okolností je potrebné zamietnuť prvú časť prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania ako nedôvodnú.

O druhej a tretej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania

– Argumentácia účastníkov konania

- 96 Odvolateľky svojou druhou a treťou časťou prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania, ktorými sa treba zaoberať spoločne, Všeobecnému súdu vytýkajú, že nepreskúmal obmedzenie hospodárskej súťaže, ktoré predstavovali CMI, a teda otázku objektívnej nevyhnutnosti týchto poplatkov v ich reálnom kontexte, čím Komisii umožnil použiť „hypotézu protichodnej situácie“, teda zákaz spoplatnenia „*ex post*“, ku ktorému by v skutočnosti nikdy nedošlo. Stanovisko Komisie, podľa ktorého by niektoré z problémov vyvolané zrušením CMI mohli byť vyriešené zákazom spoplatnenia „*ex post*“,

sa veľmi líši od vyhodnotenia, k čomu by v skutočnosti došlo v prípade zrušenia CMI. Odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd neodpovedal na tvrdenie, podľa ktorého takýto zákaz jednoducho nemôže existovať bez regulačného zásahu, a len potvrdil, že zamýšľaný scenár by nevyplynul z fungovania trhu. Komisia tým, že vo svojej analýze použila fiktívnu podmienku, a to zákaz spoplatnenia „*ex post*“, si nesplnila svoju povinnosť posúdiť účinky CMI na hospodársku súťaž v porovnaní s tým, čo by sa v skutočnosti stalo v prípade ich neexistencie. Odvolateľky tiež Všeobecnému súdu vytýkajú nedostatok odôvodnenia, lebo nevysvetlil, prečo sa zákaz spoplatnenia „*ex post*“ významne líši od CMI, ktoré MasterCard uplatňoval.

- 97 Okrem toho odvolateľky v podstate tvrdia, že Všeobecný súd nemal súhlasiť s tým, čo označuje v bode 96 napadnutého rozsudku ako „existencia spôsobov štandardného vyrovnávania transakcií, ktoré menej obmedzujú hospodársku súťaž ako CMI“, lebo Komisia v rámci sporného rozhodnutia nepreskúmala, ako by predmetná činnosť fungovala v prípade neexistencie štandardného pravidla. Podľa odvolateľiek sa Komisia v spornom rozhodnutí obmedzila na to, že nahradila štandardné vyrovnávanie transakcií iným, aj keď menej významným z pohľadu obchodníkov.
- 98 Odvolateľky ďalej Všeobecnému súdu vytýkajú, že nesprávne označil „hypotézu protichodnej situácie“, o ktorú sa v skutočnosti Komisia pred ním opierala, podľa ktorej vydávajúce a prijímajúce banky znášajú vlastné náklady bez toho, aby bolo potrebné štandardné pravidlo spočívajúce v zákaze spoplatnenia „*ex post*“.
- 99 Odvolateľky nakoniec tvrdia, že Všeobecný súd pri posúdení objektívnej nevyhnutnosti CMI nesprávne nahradil posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením. Posúdenie vykonané Komisiou bolo založené na viacerých konštatovaniach uvedených v odôvodneniach 550 až 648 sporného rozhodnutia. Všeobecný súd sa však dopustil nesprávneho posúdenia tým, že sa opieral len o obmedzený počet týchto konštatovaní, ktoré v danom rozhodnutí hrali len druhoradú rolu, pričom ignoroval podstatu analýzy Komisie a neuznal, že uvedené rozhodnutie obsahovalo celú skupinu dôkazov, ktoré mohli podporiť závery Komisie len vo svojom vzájomnom spojení.
- 100 Komisia namieta neprípustnosť druhej a tretej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania.
- 101 V týchto častiach odvolateľky na jednej strane spochybňujú posúdenie skutkového stavu a dôkazných prostriedkov vykonané Všeobecným súdom.
- 102 Na druhej strane Komisia tvrdí, že odvolateľky sa nemôžu na podporu odvolacieho dôvodu hlavného odvolania týkajúceho sa objektívnej nevyhnutnej povahy CMI odvolávať na tvrdenia, ktoré už použili na podporu iného žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni, a ktoré už boli v dôsledku toho v rámci iného žalobného dôvodu preskúvané Všeobecným súdom. Komisia uvádza, že hlavné odvolanie neobsahuje žiaden dôvod, podobne ako prvá časť prvého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni, ktorý by spochybňoval, že CMI obmedzujú hospodársku súťaž. Za týchto podmienok Komisia v podstate tvrdí, že v súvislosti s posúdením objektívnej nevyhnutnosti CMI nie sú prípustné tvrdenia vznesené proti postulátu zákazu spoplatnenia „*ex post*“ ako realistickej „hypotézy protichodnej situácie“.
- 103 Vo veci samej Komisia najmä zdôrazňuje, že judikatúra, ktorá odkazuje na to, čo by sa stalo v prípade neexistencie posudzovanej dohody, rieši predbežnú otázku, či táto dohoda obmedzuje hospodársku súťaž. V rámci prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania by bolo naopak potrebné určiť, či ja takáto dohoda, ktorá prípadne obmedzuje hospodársku súťaž, aj napriek tomu akcesoricky potrebná na fungovanie dohody so širšou pôsobnosťou. V tejto súvislosti Komisia pripomína, že odvolateľky vo svojom odvolaní nenamietajú voči prístupu, podľa ktorého kritérium „objektívnej nevyhnutnosti“ predpokladá preskúmanie, či sú tieto poplatky vhodné pre fungovanie systému MasterCard, čo vedie k zamysleniu sa nad inými riešeniami, ktoré sú menej reštriktívne a objektívne uplatniteľné.

104 RBS, HSBC, LBG a MBNA súhlasila s druhou a tretou časťou prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania. BRC, EuroCommerce a Spojené kráľovstvo spochybňujú argumentáciu uvedenú odvolateľkami na podporu týchto častí.

– Posúdenie Súdny dvorom

105 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, odvolateľky sa neobmedzujú len na spochybnenie posúdenia skutkového stavu vykonaného Všeobecným súdom bez namietania skreslenia dôkazných prostriedkov, ale uplatňujú právne otázky, ktoré môžu byť uplatnené v rámci odvolania.

106 Ďalej treba uviesť, že námietky neprípustnosti Komisie, ktorá sa prostredníctvom týchto námietok zhrnutých v bode 102 tohto rozsudku obmedzuje na tvrdenie, že niektoré tvrdenia uvedené pred Všeobecným súdom sú teraz zopakované v rámci iného odvolacieho dôvodu, nemôžu uspieť. Vo veci samej, ako vyplýva z bodov 96 a 97 tohto rozsudku, odvolateľky kritizujú skutočnosť, že Všeobecný súd sa opiera o hypotézu zákazu spoplatnenia „*ex post*“, teda o scenár, ku ktorému by podľa ich názoru v prípade neexistencie CMI došlo len v prípade regulačného zásahu a ktorý by sa v každom prípade nelíšil od scenára, ktorý vyplýva z existencie CMI, aby v bode 96 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že „existencia spôsobov štandardného vyrovnávania transakcií, ktoré menej obmedzujú hospodársku súťaž ako CMI, bráni tom, aby boli považované za objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard“.

107 V tejto súvislosti treba pripomenúť, ako vyplýva z bodov 89 a 90 tohto rozsudku, že v rámci posúdenia pridruženého charakteru určitého obmedzenia obchodnej autonómie vo vzťahu k hlavnej operácii alebo činnosti na účely uplatnenia článku 81 ods. 1 ES je potrebné posúdiť, nielen či je táto činnosť objektívne nevyhnutná na vykonanie uvedenej operácie alebo činnosti, ale aj či je primeraná cieľom, ktoré táto operácia alebo činnosť sleduje.

108 Je potrebné zdôrazniť, že bez ohľadu na kontext alebo cieľ použitia hypotézy protichodnej situácie je potrebné, aby bola táto hypotéza vhodná na objasnenie danej otázky a bola založená na realistickom postuláte.

109 Na účely vyvrátenia pridruženého charakteru obmedzenia v zmysle bodov 89 a 90 tohto rozsudku sa Komisia môže opierať o existenciu realistických alternatív, ktoré menej obmedzujú hospodársku súťaž než predmetné obmedzenie.

110 V tejto súvislosti, ako vyplýva z bodu 97 tohto rozsudku, odvolateľky najmä tvrdia, že Všeobecný súd nesprávne opomenul sankcionovať skutočnosť, že Komisia sa v spornom rozhodnutí nesnažila pochopiť, ako by fungovala hospodárska súťaž v prípade neexistencie tak CMI, ako aj zákazu spoplatnenia „*ex post*“, ktorý sa odvolateľky vzhľadom na neexistenciu regulačného zásahu nerozhodli použiť.

111 Alternatívy, o ktoré sa Komisia môže opierať pri posudzovaní objektívnej nevyhnutnosti obmedzenia, nie sú obmedzené len na situáciu, ku ktorej by došlo v prípade neexistencie predmetného obmedzenia, ale môžu byť rozšírené aj na ďalšie hypotézy protichodnej situácie založené najmä na realistických situáciách, ku ktorým by mohlo dôjsť v prípade neexistencie uvedeného obmedzenia. Všeobecný súd teda správne v bode 99 napadnutého rozsudku rozhodol, že hypotéza protichodnej situácie uvedená Komisiou mohla byť zohľadnená v rámci posúdenia objektívne nevyhnutnej povahy CMI, keďže bola realistická a umožňovala ekonomickú životaschopnosť systému MasterCard.

112 Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľiek uvedené v bode 96 tohto rozsudku, ktoré sa týka nedostatku odôvodnenia, treba konštatovať, že takéto tvrdenie je neopodstatnené. Ako vyplýva z bodov 95 a 96 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd v rámci svojho nezávislého posúdenia skutkového stavu konštatoval, že Komisia mohla správne dospieť k záveru, že zákaz spoplatnenia „*ex post*“ menej

obmedzuje hospodársku súťaž, lebo nestanovuje minimálnu cenu na každom konci systému, čím z právneho hľadiska dostatočne odôvodnil záver uvedený v bode 99 tohto rozsudku. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že povinnosť odôvodnenia Všeobecnému súdu neukladá, aby vypracoval odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom rozoberalo jednotlivé všetky úvahy vyjadrené účastníkmi sporu (rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 372).

- 113 Nakoniec treba konštatovať, ako uvádza Komisia, že argumentácia odvolateľiek, podľa ktorej Všeobecný súd pri posúdení objektívnej nevyhnutnosti CMI nesprávne nahradil posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením, v skutočnosti vedie k spochybneniu posúdenia dôkazných prostriedkov vykonaného Všeobecným súdom. Všeobecný súd však na základe odôvodnenia uvedeného v bodoch 94 až 120 napadnutého rozsudku vyplývajúceho z voľného posúdenia skutkového stavu v prejednávanej veci, ktoré nepatrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania, konštatoval, že „Komisia mohla právoplatne dospieť k záver, že CMI neboli objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard“. Túto argumentáciu je preto potrebné zamietnuť ako neprípustnú.
- 114 Vzhľadom na to treba zamietnuť druhú a tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania v rozsahu, v akom smerujú k spochybneniu hypotézy „protichodnej situácie“ použitej Všeobecným súdom pri jeho analýze objektívne nevyhnutnej povahy CMI a jeho posúdeniu dôkazov v rámci tejto analýzy.

O štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania

– Argumentácia účastníkov konania

- 115 Odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd nedodrжал vyžadovanú úroveň súdneho preskúmania. Podľa odvolateľiek sa Všeobecný súd aj v prítomnosti komplexného ekonomického posúdenia, ktoré treba vykladať reštriktívne, nemohol najmä vzhľadom na články 47 a 48 Charty základných práv Európskej únie vyhnúť úplnému a dôkladnému preskúmaniu rozhodnutí Komisie. V prejednávanej veci však Všeobecný súd vykonal v rámci svojej analýzy týkajúcej sa objektívne nevyhnutnej povahy CMI len veľmi obmedzené preskúmanie. Všeobecný súd obmedzil preskúmanie konštatovaní Komisie len na zjavne nesprávne posúdenie, hoci tieto konštatovania neobsahovali skutočné komplexné ekonomické posúdenie. Aj za predpokladu, že by sa uplatňovalo kritérium „zjavne nesprávneho posúdenia“, Všeobecný súd použil nové kritérium, na základe ktorého overil „primeraný charakter“ záveru Komisie. Odvolateľky tvrdia, že toto nesprávne kritérium preskúmania viedlo Všeobecný súd najmä k tomu, že zohľadnil len obmedzený počet dôvodov uvedených v spornom rozhodnutí a priznal im výrazne vyššiu dôležitosť, než samotná Komisia.
- 116 Komisia tvrdí, že štvrtá časť prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania je neúčinná, lebo argumentácia uvedená na jej podporu kopíruje argumentáciu uvedenú na prvom stupni týkajúcu sa neexistencie obmedzenia hospodárskej súťaže, ktoré nie je súčasťou dôvodov hlavného odvolania.
- 117 Vo veci samej Komisia tvrdí, že žiadna výhrada nemôže byť založená na tom, že v napadnutom rozsudku bol použitý výraz „zjavný omyl“. Napadnutý rozsudok sa vo svojich bodoch 77 až 122 venuje posúdeniu objektívne nevyhnutnej povahy CMI a odmieta hlavné tvrdenia MasterCard.
- 118 RBS, HSBC, LBG a MBNA sa pripájajú k štvrtej časti hlavného odvolania. BRC, EuroCommerce a Spojené kráľovstvo navrhujú jej zamietnutie.

– Posúdenie Súdny dvorom

- 119 Je potrebné po prvé uviesť, že v rozsahu, v akom odvolateľky prostredníctvom tvrdení uvedených v rámci štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania Všeobecnému súdu vytýkajú, že nedodrжал vyžadovanú úroveň súdneho preskúmania, ktoré mal vykonať v rámci svojej analýzy právnych kritérií uplatnených Komisiou v súvislosti s jej posúdením objektívne nevyhnutnej povahy CMI, Všeobecný súd, ako vyplýva z bodov 89 až 95 tohto rozsudku, správne potvrdil odôvodnenie Komisie, podľa ktorého bolo možné dospieť k záveru, že CMI nemajú objektívne nevyhnutnú povahu zo skutočnosti, že systém MasterCard mohol fungovať, aj ak by neexistovali. Za týchto podmienok sú tvrdenia odvolateľiek v rozsahu, v akom Všeobecnému súdu vytýkajú, že vykonal príliš obmedzené súdne preskúmanie, keď potvrdil tento právny test, neúčinné a treba ich zamietnuť.
- 120 Po druhé v rozsahu, v akom odvolateľky v tejto štvrtej časti spochybňujú úroveň súdneho preskúmania vykonaného Všeobecným súdom pri uplatnení uvedeného testu na skutkové okolnosti prejednávanej veci, treba konštatovať, že tvrdenia uvedené v tejto súvislosti sú v podstate rovnaké, ako tvrdenia uvedené v rámci tretej časti prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania, ktoré sú opísané v bode 99 tohto rozsudku. Tieto tvrdenia preto treba zamietnuť ako neprípustné z dôvodov uvedených v bode 113 tohto rozsudku.
- 121 Keďže štvrtá časť prvého odvolacieho dôvodu hlavného odvolania je sčasti neúčinná a sčasti neprípustná, treba ju zamietnuť. Z toho vyplýva, že prvý odvolací dôvod hlavného odvolania treba v celom rozsahu zamietnuť.

O jedinom odvolacom dôvode vzájomného odvolania RBS a prvom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG

Napadnutý rozsudok

- 122 Všeobecný súd v bodoch 123 až 193 napadnutého rozsudku zamietol prvú časť prvého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni založenú na nesprávnom posúdení analýzy účinkov CMI na hospodársku súťaž.
- 123 V bode 132 napadnutého rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že „z dôvodov uvedených v bodoch 94 až 120 [uvedeného rozsudku] samotná skutočnosť, že bola zohľadnená hypotéza, že systém MasterCard fungujúci bez CMI – len na základe pravidla zakazujúceho spoplatnenie *„ex post“* – môže byť ekonomicky životaschopný, stačí na preukázanie, že bola zohľadnená v rámci analýzy účinkov CMI na hospodársku súťaž“.
- 124 Body 142 a 143 napadnutého rozsudku znejú takto:

„142... žalobkyne v podstate tvrdia, že ani skutočnosť, že CMI ovplyvňovali výšku MSC, nemá účinok na hospodársku súťaž medzi [prijímajúcimi bankami], lebo MSC sa uplatňujú rovnakým spôsobom na všetky [tieto banky] a pôsobia ako spoločný vstupný náklad. Zákaz spoplatnenia *„ex post“* by znamenal stanovenie CMI v nulovej výške, čo by bolo z pohľadu hospodárskej súťaže rovnaké a rovnako transparentné ako súčasné CMI, pričom jediný rozdiel by bol v ich výške.

143 Takéto tvrdenie však nemožno prijať. Ak platí, že CMI stanovujú minimálnu cenu MSC a ak Komisia mohla platne konštatovať, že systém MasterCard, ktorý funguje bez CMI, je ekonomicky životaschopný, nevyhnutne z toho vyplýva, že majú obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž. V porovnaní s trhom prijímania fungujúceho bez CMI, CMI obmedzujú nátlak, ktorý môžu obchodníci vykonávať na prijímajúce banky pri vyjednávaní MSC tým, že znižujú možnosť poklesu ceny pod určitú úroveň.“

125 Všeobecný súd v bodoch 150, 157 a 158 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia správne konštatovala nedostatočnosť tlaku, ktorý mohli obchodníci vykonávať na výšku CMI, takže tento tlak sa mohol účinne prejavíť až keď bol prekročený prah tolerancie obchodníkov, k čomu by došlo v prípade, ak by cena transakcií bola vyššia ako negatívne dôsledky vyplývajúce z neprijatia tohto platobného prostriedku alebo z jeho diskriminácie voči ich zákazníkom.

126 Podľa bodov 181 a 182 napadnutého rozsudku:

„181 Po druhé, pokiaľ ide o výhrady týkajúce sa nezohľadnenia duálnej povahy trhu treba uviesť, že v tomto rámci žalobkyne zdôrazňujú ekonomické výhody, ktoré vyplývajú z CMI. V podstate žalobkyne tvrdia, že umožňujú optimalizovať fungovanie systému MasterCard tým, že financujú výdavky určené na podporu prijímania kariet a ich používania. Z toho odvodzujú, že jednak nie je v záujme bánk stanoviť CMI v nadmernej výške, a tiež že obchodníci majú z CMI prospech. Žalobkyne tiež Komisii vytýkajú, že nezohľadnila účinok rozhodnutia na držiteľov kariet, lebo sa sústredila len na obchodníkov. V tejto súvislosti viacerí vedľajší účastníci konania dodávajú, že v systéme fungujúcom bez CMI by boli nútení obmedziť výhody, ktoré poskytujú držiteľom kariet, prípadne redukovat svoju činnosť.

182 Takáto kritika nie je v rámci dôvodu založeného na porušení článku 81 ods. 1 ES relevantná, lebo implikuje porovnanie účinkov CMI obmedzujúcich hospodársku súťaž, ktoré Komisia platne konštatovala, s prípadnými ekonomickými výhodami, ktoré by mohli prinášať. K vyváženiu prosúťažných a protisúťažných účinkov obmedzenia môže dôjsť len v presnom rámci ustanovenia článku 81 ods. 3 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok Van den Bergh Foods/Komisia, [T-65/98, EU:T:2003:281], bod 107 a tam citované judikatúry).“

Argumentácia účastníkov konania

– O jedinom odvolacom dôvode vzájomného odvolania RBS

127 RBS tvrdí, že Všeobecný súd sa tým, že vychádzal zo všeobecných úvah a hypotéz, dopustil nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ ide o existenciu obmedzujúcich účinkov na hospodársku súťaž.

128 V prvom rade Komisia mala pri preskúmaní otázky, či rozhodnutie obmedzuje hospodársku súťaž, overiť, ktorá hypotéza „protichodných situácií“ skutočne platí v prípade neexistencie CMI. Všeobecný súd sa tým, že najmä v bode 132 napadnutého rozsudku nepotreštal toto opomenutie a vychádzal skôr z ekonomickej životaschopnosti zákazu spoplatnenia „*ex post*“ než z úvah týkajúcich sa pravdepodobnosti takéhoto zákazu, dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keďže zamenil právne podmienky objektívnej nevyhnutnosti s právnymi podmienkami účinkov na hospodársku súťaž.

129 RBS sa ďalej domnieva, že v logike napadnutého rozsudku CMI údajne obmedzujú hospodársku súťaž, lebo stanovujú úroveň výmenných poplatkov pre všetky prijímajúce banky. Hoci by táto forma „skrátenej analýzy“ stačila v prípade „porušenia z hľadiska cieľa“ článku 81 ods. 1 ES, keď je obmedzenie hospodárskej súťaže tak zrejmé, že nie je potrebné uvažovať nad jeho účinkami, v situácii, keď Komisia nepreukázala takého porušenie, je podľa RBS tento prístup na vytvorenie analýzy účinkov absolútne nevhodný. Ani Komisia, ani Všeobecný súd nezaložili svoju analýzu účinkov na konkrétnych a špecifických dôkazoch. Všeobecný súd sa najmä v bode 143 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho posúdenia tým, že uplatnil prístup založený na obmedzení z hľadiska cieľa, a nie z hľadiska účinku.

- 130 Konečne RBS s odkazom na body 143, 150, 157 a 158 napadnutého rozsudku tvrdí, že analýza účinkov CMI na hospodársku súťaž vykonaná Všeobecným súdom je v každom prípade z právneho hľadiska chybná a je založená na hypotéze, ktorá je v rozpore s napadnutým rozsudkom, konkrétne že obchodníci môžu vykonávať na prijímajúce banky pri vyjednávaní MSC nátlak.
- 131 Odvolateľky súhlasia s jediným odvolacím dôvodom vzájomného odvolania RBS. Pokiaľ ide o argumentáciu uvedenú v bode 129 tohto rozsudku, tvrdia, že jediný rozdiel medzi CMI a „hypotézou protichodnej situácie“, o ktorú sa opiera napadnutý rozsudok, spočíva v úrovni ceny CMI. O spoplatnení „*ex post*“ by rovnako ako o CMI rozhodol MasterCard, uplatňovalo by sa štandardne a viedlo by k stanoveniu cien účtovaných medzi týmito bankami (na nulu). Podľa odvolateľiek stanovenie úrovne CMI na nulu vedie k rovnakému „stanoveniu prahu“ ako CMI, hoci na úrovni, ktorá je síce priaznivejšia pre obchodníkov, ale menej priaznivá pre držiteľov kariet. V dôsledku toho Všeobecný súd tým, že nevysvetlil, prečo má „hypotéza protichodnej situácie“ zvolená Komisiou menej obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž než CMI, postihol svoj záver, že CMI obmedzujú hospodársku súťaž, nedostatkom odôvodnenia.
- 132 Podľa Komisie, hoci RBS vo svojom vzájomnom odvolaní vo všeobecnosti odkazuje na body 123 až 182 napadnutého rozsudku, pochybenie namieta len v súvislosti s bodom 132 tohto rozsudku, takže uvedené vzájomné odvolanie je prípustné len v rozsahu, v akom sa týka uvedeného bodu 132.
- 133 Vo veci samej Komisia v podstate tvrdí, že RBS vychádza z nesprávneho výkladu napadnutého rozsudku. Podľa Komisie je zrejmé, že Všeobecný súd v bode 132 a nasledujúcich napadnutého rozsudku preskúmal účinok CMI na hospodársku súťaž odkazom na podmienky hospodárskej súťaže v prípade neexistencie týchto poplatkov.
- 134 Podľa Komisie názor, že CMI neobmedzujú hospodársku súťaž, neobstoí. RBS nezohľadnila reálny rámec. V tomto smere Komisia trvá na tom, že CMI vychádzajú z rozhodnutia združenia podnikov stanoviť ceny a obmedzujúce účinky týchto poplatkov sú zrejmé.
- 135 Komisia sa domnieva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že zákaz spoplatnenia „*ex post*“ mohol slúžiť ako realistický základ umožňujúci porovnať situáciu v prípade existencie CMI a bez CMI. Podľa Komisie je systém MasterCard vytvorený umelo. Hoci v prípade dvojstranného trhu nie je potrebné, aby jedna strana odmeňovala druhú, odvolateľky sa rozhodli konštruovať svoj systém takýmto spôsobom. Komisia sa domnieva, že vzhľadom na body 107 až 110 napadnutého rozsudku sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď použil zákaz spoplatnenia „*ex post*“ ako náhradné riešenie vo vzťahu k CMI.
- 136 Komisia okrem toho nesúhlasí s tým, že napadnutý rozsudok je založený na tvrdení, že vysoké ceny samy osebe porušujú článok 81 ods. 1 ES. Podľa Komisie sa týmto rozsudkom potvrdzuje konštatovanie, že vysoké ceny sú dôsledkom dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž.
- 137 Komisia okrem toho spochybňuje tvrdenie, podľa ktorého Všeobecný súd nezaložil svoju analýzu na konkrétnych a špecifických dôkazoch, ako aj tvrdenie o kontradiktórnosti odôvodnenia uvedeného v bode 130 tohto rozsudku.

– O prvom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG

- 138 LBG tvrdí, že Všeobecný súd sa vo svojej analýze účinkov CMI na hospodársku súťaž uvedenej v bodoch 123 až 193 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

- 139 V prvom rade sa Všeobecný súd nevysporiadal s relevantnými tvrdeniami, ani s dôkazmi, ktoré mu boli predložené, a primerane neodôvodnil, ako môžu CMI ovplyvňovať hospodársku súťaž na trhu prijímania, hoci k údajnému „stanovovaniu cien“ dochádzalo na trhu vydávania. Osobitne Všeobecný súd nevysvetlil, ako CMI ovplyvňovali hospodársku súťaž na trhu prijímania, lebo na ňom predstavovali spoločný vstupný náklad pre všetkých súťažiteľov.
- 140 Všeobecný súd sa ďalej vzhľadom na tvrdenia účastníkov konania a osobitne na dôkazy ekonomického charakteru dopustil podľa LBG nesprávneho právneho posúdenia tým, že pri svojom analyzovaní vylúčil rôzne skutočnosti. Všeobecný súd konkrétne v rámci preskúmania porušenia článku 81 ods. 1 ES neuznal význam obmedzujúcich účinkov ostatných platobných systémov, ani dvojstranný charakter systému, ktoré boli podľa jeho názoru relevantné len v rámci článku 81 ods. 3 ES. Podľa LBG sa Všeobecný súd na to, aby mohol rozhodnúť, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne preukázala existenciu obmedzenia hospodárskej súťaže, mal uistiť, že Komisia preskúmala údajné obmedzenie hospodárskej súťaže v jeho vlastnom kontexte.
- 141 Podľa LBG Všeobecný súd uplatnil nevhodnú úroveň súdneho preskúmania. Ako vyplýva najmä z bodu 169 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd v skutočnosti uplatnil veľmi obmedzenú úroveň preskúmania, ktorá sa líšila od úrovne vyplývajúcej z rozsudkov Komisia/Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, bod 39), ako aj KME Germany a i./Komisia (C-272/09 P, EU:C:2011:810, body 94, 102 a 103).
- 142 Odvolateľky súhlasia s týmto odvolacím dôvodom a uvádzajú tvrdenia podobné tvrdeniam uvedeným na podporu vzájomného odvolania RBS.
- 143 Komisia najmä zastáva názor, že hoci BoS a LTSB mohli ako vedľajší účastníci konania pred Všeobecným súdom rozvinúť nové tvrdenia, nemohli vzniknúť úplne nový žalobný dôvod neplatnosti týkajúci sa definície relevantného trhu, lebo žaloba na prvom stupni nespochybnila vymedzenie trhov uvedené v spornom rozhodnutí. V tejto súvislosti Komisia tvrdí, že bod 168 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „žalobkyne a niekoľkí vedľajší účastníci konania Komisii v podstate vytýkajú, že vo svojom odôvodnení nezohľadnila [dvojstrannú] povahu trhu a nesúhlasia s definíciou trhu s výrobkami prijatou Komisiou“, je nesprávny.
- 144 Pokiaľ ide o úroveň súdneho preskúmania uplatnenú Všeobecným súdom vo vzťahu k dôkazom ekonomického charakteru, Komisia tvrdí, že vzájomné odvolanie LBG nespĺňa požiadavky uvedené v článku 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Okrem toho rozsudok KME Germany a i./Komisia (EU:C:2011:810) nie je príliš relevantný, lebo sa týka odvolania proti pokute a neobsahuje *obiter dicta*, pokiaľ ide o úroveň súdneho preskúmania zákonnosti rozhodnutí.
- 145 Komisia sa takisto domnieva, že tvrdenie LBG týkajúce sa „spoločného vstupného nákladu“ bolo Všeobecným súdom zamietnuté v bodoch 142 a 143 napadnutého rozsudku, ktoré LBG nespochybnila podľa požiadaviek stanovených v článku 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.
- 146 Napokon Komisia tvrdí, že kritika zopakovaná v bode 140 tohto rozsudku, podľa ktorej napadnutý rozsudok neuznal význam obmedzujúcich účinkov ostatných platobných systémov, ani dvojstranný charakter systému, je taktiež v rozpore s uvedeným článkom 169 ods. 2 a snaží sa o nové posúdenie skutkového stavu Súdny dvorom.

Posúdenie Súdny dvorom

– O námietkach neprípustnosti vznesených Komisiou

- ¹⁴⁷ Námietka neprípustnosti uvedená v bode 132 tohto rozsudku je založená na nesprávnom výklade vzájomného odvolania RBS. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, RBS neodkazuje všeobecným spôsobom na analýzu obmedzujúcich účinkov CMI vykonanú Všeobecným súdom, ale na podporu svojich tvrdení uvádza konkrétne body napadnutého rozsudku, ako vyplýva z bodov 129 a 130 tohto rozsudku. Preto treba zamietnuť námietku neprípustnosti uvedenú v bode 132 tohto rozsudku.
- ¹⁴⁸ Okrem toho v rozsahu, v akom v tvrdení uvedenom v bode 128 tohto rozsudku RBS vytýka Všeobecnému súdu, že nevykonal určitú analýzu, treba pripomenúť, že keď odvolateľ v odvolaní namieta, že Všeobecný súd neodpovedal na určitý dôvod, nemožno mu v súvislosti s prípustnosťou odvolacieho dôvodu vytýkať, že necitoval určitú pasáž alebo časť napadnutého rozsudku, ktorej sa jeho tvrdenie konkrétne týka, lebo sa predpokladá, že namietal neexistenciu odpovede (pozri rozsudok *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, EU:C:2002:582, bod 423).
- ¹⁴⁹ Pokiaľ ide o argumentáciu opísanú v bode 143 tohto rozsudku, stačí konštatovať, že takáto argumentácia je založená na nesprávnej interpretácii vzájomného odvolania LBG. Ako vyplýva z bodov 139 až 142 tohto rozsudku, táto argumentácia sa obmedzila na uvedenie tvrdení týkajúcich sa neexistencie obmedzujúcich účinkov CMI bez toho, aby spochybnila definíciu relevantného trhu ako takú. Za týchto podmienok treba zamietnuť námietku neprípustnosti uvedenú v uvedenom bode 143.
- ¹⁵⁰ Pokiaľ ide o tvrdenia Komisie zopakované v bodoch 144 až 146 tohto rozsudku, treba pripomenúť, ako vyplýva aj z bodu 23 tohto rozsudku, že vzájomné odvolanie LBG bolo podané 31. októbra 2012. Článok 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, o ktorý sa opiera Komisia, však nadobudol účinnosť až nasledujúci deň. Keďže toto ustanovenie tým, že vyžaduje, aby dôvody a právne tvrdenia uvedené v odvolaní „presným spôsobom označovali časti odôvodnenia Všeobecného súdu, ktoré sa napádajú“ ukladá podmienku prípustnosti, nemožno ho uplatňovať retroaktívne.
- ¹⁵¹ Ako však vyplýva z článku 256 ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 112 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora v znení uplatniteľnom v čase podania vzájomného odvolania LBG, odvolanie musí presným spôsobom uvádzať napádané časti rozsudku, ktorých zrušenie sa navrhuje, ako aj právne dôvody, o ktoré sa tento návrh osobitne opiera (pozri najmä rozsudky *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, EU:C:2002:582, body 497 a 618, ako aj *EFIM/Komisia*, C-56/12 P, EU:C:2013:575, bod 21 a citovanú judikatúru). Tieto požiadavky nespĺňa odvolací dôvod, ktorý je príliš nejasný na to, aby bolo možné sa k nemu vyjadriť, a treba ho teda vyhlásiť za neprípustný (pozri najmä rozsudky *Thyssen Stahl/Komisia*, C-194/99 P, EU:C:2003:527, body 101 a 106; *Schindler Holding a i./Komisia*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, body 43 až 45, ako aj *EFIM/Komisia*, EU:C:2013:575, bod 21).
- ¹⁵² V prejednávanej veci prvý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG výslovne označuje časť napadnutého rozsudku, v prípade ktorej sa domnieva, že nedodrжала požadovanú úroveň súdneho preskúmania, a to bod 169 tohto rozsudku, spoločne s jasnou argumentáciou uvedenou na podporu tohto tvrdenia. Okrem toho, keďže LBG týmto dôvodom vytýka Všeobecnému súdu, že neuznal dvojstranný charakter systému, ktorý bol podľa jeho názoru relevantný len v rámci článku 81 ods. 3 ES, je dostatočne jasné, že táto výhrada sa týka bodov 181 a 182 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd konštatoval, že kritiky odvolateľiek týkajúce sa dvojstranného charakteru systému sú relevantné len v presnom rámci tohto ustanovenia. Navyše, keďže uvedeným dôvodom LBG vytýka Všeobecnému súdu, že nevzal do úvahy význam obmedzení vyplývajúcich z ostatných platobných systémov s ohľadom na judikatúru citovanú v bode 148 tohto rozsudku, nemožno LBG vytýkať, že nevymenovala body napadnutého rozsudku, ktorých sa táto výhrada týkala. Napokon na

rozdiel od návrhu Komisie uvedeného v bode 146 tohto rozsudku, tieto tvrdenia sa neobmedzujú na spochybnenie posúdenia skutkového stavu, ale ide o právne otázky, ktoré sú prípustné v štádiu odvolania, lebo tieto tvrdenia nastoľujú otázku týkajúcu sa skutočností, ktoré treba zohľadniť pri obmedzujúcich účinkoch CMI podľa článku 81 ods. 1 ES.

- 153 Z toho vyplýva, že námietky neprípustnosti uvedené v bodoch 144 až 146 tohto rozsudku teba tiež zamietnuť.

– O podstate jediného odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania RBS a o prvom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG

- 154 Ako vyplýva z bodu 141 tohto rozsudku, LBG vytýka Všeobecnému súdu, že uplatnil nevhodnú úroveň súdneho preskúmania, najmä v bode 169 napadnutého rozsudku.

- 155 Pokiaľ ide o rozsah súdneho preskúmania, treba pripomenúť, že z judikatúry Únie vyplýva, že keď Všeobecný súd rozhoduje o žalobe o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ rozhodnutia o uplatnení článku 81 ods. 1 ES, je vo všeobecnosti povinný na základe skutočností predložených žalobcami na podporu uvádzaných tvrdení vykonať v plnom rozsahu preskúmanie, či boli podmienky uplatnenia tohto ustanovenia splnené alebo nie (pozri v tomto zmysle rozsudky Remia a i./Komisia, EU:C:1985:327, bod 34; Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, body 54 a 62; ako aj Otis a i., C-199/11, EU:C:2012:684, bod 59). Všeobecný súd musí tiež z úradnej povinnosti preskúmať, či Komisia odôvodnila svoje rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudky Chalkor/Komisia, EU:C:2011:815, bod 61 a citovanú judikatúru, ako aj Otis a i., EU:C:2012:684, bod 60).

- 156 Pri tomto preskúmaní sa Všeobecný súd nemôže v rámci úlohy, ktorú mu priznávajú Zmluvy o EÚ a FEÚ v oblasti politiky hospodárskej súťaže opierať o mieru voľnej úvahy Komisie v snahe vyhnúť sa vykonaniu podrobného vecného a právneho preskúmania (pozri v tomto zmysle rozsudky Chalkor/Komisia, EU:C:2011:815, bod 62, ako aj Otis a i., EU:C:2012:684, bod 61).

- 157 V prejednávanej veci treba uviesť, že Všeobecný súd v rámci svojho posúdenia otázky obmedzujúcich účinkov CMI v bode 169 napadnutého rozsudku použil výraz „obmedzená kontrola“, z ktorého by sa dalo odvodiť, že Všeobecný súd vykonal obmedzenejšie súdne preskúmanie sporného rozhodnutia, než je vyžadované judikatúrou uvedenou v bodoch 155 a 156 tohto rozsudku.

- 158 Takýto výraz sám osebe však ešte nemusí nutne znamenať, že Všeobecný súd v skutočnosti nevykonával požadované preskúmanie. V prejednávanej veci je preto potrebné pokračovať v preskúmaní dôvodov predĺžených Súdnemu dvoru (pozri analogicky najmä rozsudok KME Germany a i./Komisia, EU:C:2011:810, body 108 a 109).

- 159 V prejednávanej veci sa LGB vo svojom tvrdení týkajúcom sa neprimeranej úrovne súdneho preskúmania opiera konkrétne o bod 169 napadnutého rozsudku, ktorý je uvedený v rámci analýzy výhrad týkajúcich sa definície trhu s výrobkami prijatej Komisiou Všeobecným súdom. V rámci tohto odvolania však odvolateľky priamo nespochybnili posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa tejto definície, teda trh prijímania.

- 160 Za týchto okolností sa tvrdenie uvedené LBG v rozsahu, v akom Všeobecnému súdu vytýka úroveň súdneho preskúmania uplatnenú v rámci tejto časti jeho analýzy, ukazuje v každom prípade ako neúčinné. V zostávajúcej časti treba tvrdenie LBG týkajúce sa súdneho preskúmania zamietnuť ako neprípustné, lebo konkrétne neoznačuje ďalšie časti napadnutého rozsudku, voči ktorým je namierené.

- 161 Pokiaľ ide o výhradu RBS zhrnutú v bode 128 tohto rozsudku, podľa ktorej Komisia mala pri preskúmaní otázky, či rozhodnutie obmedzuje hospodársku súťaž, overiť, ktorá hypotéza „protichodných situácií“ skutočne platí v prípade neexistencie CMI, treba pripomenúť, že Súdny dvor

opakovane rozhodol, že na posúdenie toho, či možno dohodu považovať za zakázanú z dôvodu zmien fungovania hospodárskej súťaže, ktoré sú jej dôsledkom, je potrebné preskúmať hospodársku súťaž v medziach, v akých by skutočne fungovala, ak by neexistovala sporná dohoda (pozri rozsudky LTM, 56/65, EU:C:1966:38, 360; Béguelin Import, 22/71, EU:C:1971:113, body 16 a 17; Lancôme a Cosparfrance Nederland, 99/79, EU:C:1980:193, bod 26; L'Oréal, 31/80, EU:C:1980:289, bod 19; ETA Fabriques d'Ébauches, 31/85, EU:C:1985:494, bod 11; Bagnasco a i., C-215/96 a C-216/96, EU:C:1999:12, bod 33 a citovanú judikatúru, ako aj General Motors/Komisia, EU:C:2006:229, bod 72). Všeobecný súd teda v bode 128 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že to isté platí aj v prípade rozhodnutia združenia podnikov zmysle článku 81 ES.

- ¹⁶² Z bodu 132 napadnutého rozsudku však osobitne vyplýva, že Všeobecný súd pri posúdení protisúťažných účinkov CMI vychádzal z „hypotézy, že systém MasterCard fungujúci bez CMI – len na základe pravidla zakazujúceho spoplatnenie *ex post* – môže byť ekonomicky životaschopný“, to znamená z rovnakej „hypotézy protichodných situácií“, akú použil na účely preskúmania, či CMI bolo možné považovať vo vzťahu k platobnému systému MasterCard za pridružené obmedzenie v zmysle bodov 89 a 90 tohto rozsudku.
- ¹⁶³ Ako vyplýva z bodu 108 tohto rozsudku, tá istá „hypotéza protichodných situácií“ nemusí byť nevyhnutne vhodná na riešenie otázok, ktoré sú z koncepčného hľadiska rozdielne. V prípade otázky, či CMI obmedzujú hospodársku súťaž, nie je otázka, či by taký otvorený platobný systém, akým je systém MasterCard, ostal bez týchto poplatkov len prostredníctvom zákazu spoplatnenia „*ex post*“ aj naďalej životaschopný, rozhodujúca.
- ¹⁶⁴ Naopak v tejto súvislosti treba posúdiť vplyv stanovenia CMI na charakteristiky hospodárskej súťaže, ako sú najmä ceny, kvantita alebo kvalita výrobkov alebo služieb. Je preto potrebné v súlade s ustálenou judikatúrou pripomenutou v bode 161 tohto rozsudku preskúmať hospodársku súťaž v medziach, v akých by skutočne fungovala v prípade neexistencie týchto poplatkov.
- ¹⁶⁵ V tejto súvislosti mal už Súdny dvor príležitosť zdôrazniť, že posúdenie následkov koordinácie medzi podnikmi podľa článku 81 ES zahŕňa nutnosť vziať do úvahy konkrétny rámec, do ktorého sú zaradené, najmä hospodársky a právny kontext, v ktorom pôsobia dotknutí podnikatelia, povahu dotknutých tovarov alebo služieb, ako aj skutočné podmienky fungovania a štruktúry trhu alebo relevantných trhov (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky Delimitis, C-234/89, EU:C:1991:91, body 19 až 22; Oude Luttikhuis a i., EU:C:1995:434, bod 10; Asnef-Equifax a Administración del Estado, EU:C:2006:734, bod 49 a citovanú judikatúru, ako aj Erste Group Bank a i./Komisia, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, EU:C:2009:576, bod 54).
- ¹⁶⁶ Z toho vyplýva, že scenár vychádzajúci z hypotézy neexistencie predmetných dojednaní o koordinácii musí byť realistický. V tomto smere je v konkrétnom prípade možné zohľadniť pravdepodobný vývoj, ku ktorému by došlo na trhu v prípade neexistencie týchto dojednaní.
- ¹⁶⁷ Všeobecný súd sa však v prejednávanej veci v rámci analýzy obmedzujúcich účinkov CMI vôbec nezaoberal tým, či je zákaz spoplatnenia „*ex post*“ v prípade neexistencie týchto poplatkov pravdepodobný, prípadne prijateľný. Konkrétne sa v súlade s požiadavkami judikatúry uvedenej v bodoch 155 a 156 tohto rozsudku nevenoval otázke, ako s ohľadom najmä na povinnosti vyplývajúce obchodníkom a prijímajúcim bankám z pravidla Honour All Cards Rule, ktoré nie je predmetom sporného rozhodnutia, by prijímajúce banky mohli byť v prípade neexistencie CMI vedené k tomu, aby prestali vyžadovať poplatky za úhradu transakcií prostredníctvom bankových kariet.
- ¹⁶⁸ Je pravda, ako vyplýva z bodu 111 tohto rozsudku, že Všeobecný súd nebol v rámci preskúmania pridruženého charakteru CMI v zmysle bodov 89 a 90 tohto rozsudku povinný preskúmať, či je pravdepodobné, že k zákazu spoplatnenia „*ex post*“ dôjde v prípade neexistencie týchto poplatkov. Vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 161 a 165 tohto rozsudku to však neplatí v odlišnom kontexte, ktorý sa týka otázky, či CMI obmedzujú hospodársku súťaž.

- 169 Za týchto podmienok sa v prejednávanej veci správne tvrdí, že Všeobecný súd sa tým, že vychádzal najmä v bodoch 132 a 143 napadnutého rozsudku len z kritéria ekonomickej životaschopnosti, aby preukázal, že zákaz spoplatnenia „*ex post*“ bol zohľadnený v rámci analýzy účinkov CMI na hospodársku súťaž, a tým, že v rámci tejto analýzy nevysvetlil, či je pravdepodobné, že k takémuto zákazu dôjde v prípade neexistencie CMI aj bez regulačného zákazu, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 170 Treba však pripomenúť, že hoci odôvodnenie rozsudku Všeobecného súdu vykazuje porušenie práva Únie, ale jeho výroková časť sa napriek tomu zdá byť dôvodná z iných právnych dôvodov, takéto porušenie nemá za následok zrušenie tohto rozsudku a je potrebné nahradiť odôvodnenie (pozri v tomto zmysle rozsudky Lestelle/Komisia, C-30/91 P, EU:C:1992:252, bod 28, ako aj FIAMM a i./Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 187 a citovanú judikatúru).
- 171 V tomto prípade to tak je. Argumentácia odvolateľiek pred Všeobecným súdom týkajúca sa objektívnej nevyhnutnosti CMI, ako je opísaná v bode 94 napadnutého rozsudku, ktorá nie je v rámci tohto odvolania spochybnená, je v podstate založená na tvrdení, že v prípade neexistencie CMI by prijímajúce banky boli vydané napospas vydávajúcim bankám, ktoré by mohli jednostranne určiť výšku výmenného poplatku, pričom obchodníci a prijímatelia by boli povinní prijať transakciu.
- 172 V bodoch 95 a 96 napadnutého rozsudku Všeobecný súd správne rozhodol, ako vyplýva aj z bodov 78 až 121 tohto rozsudku, že Komisia mohla správne dospieť k záveru, že „možnosti, aby niektoré vydávajúce banky využili prijímajúce banky, ktoré sú viazané pravidlom [Honour All Cards Rule], by bolo možné zabrániť pravidlom pre danú sieť, ktoré by malo menej obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž než súčasné riešenie MasterCard, ktorá chce, aby sa štandardne uplatňovala určitá výška výmenných poplatkov. Iným riešením by bolo pravidlo zakazujúce spoplatnenie „*ex post*“ v prípade, že by medzi týmito bankami neexistovala dvojstranná dohoda“.
- 173 Ako teda vyplýva z bodov 94 až 96 napadnutého rozsudku, jediná ďalšia možnosť, ktorá existovala na prvom stupni a ktorá umožňovala systému MasterCard fungovať bez CMI, bola hypotéza systému fungujúceho len na základe zákazu spoplatnenia „*ex post*“. Za týchto okolností možno uvedenú hypotézu považovať za „hypotézu protichodných situácií“, ktorá nie je len ekonomicky životaschopná v rámci systému MasterCard, ale tiež prijateľná, či pravdepodobná, lebo z napadnutého rozsudku nevyplýva a pred Všeobecným súdom nebolo uvedené, že MasterCard by radšej nechala svoj systém rozpadnúť sa, než aby prijala iné riešenie, teda zákaz spoplatnenia „*ex post*“.
- 174 V dôsledku toho aj napriek tomu, že Všeobecný súd nesprávne dospel k záveru, že ekonomická životaschopnosť zákazu spoplatnenia „*ex post*“ v rámci systému MasterCard sama osebe stačí na odôvodnenie zohľadnenia tohto zákazu v rámci analýzy účinkov CMI na hospodársku súťaž, za okolností prejednávanej veci vyplývajúcich z napadnutého rozsudku mohol Všeobecný súd na účely analýzy obmedzujúcich účinkov CMI vychádzať z rovnakej hypotézy „protichodných situácií“, akú použil v rámci svojej analýzy objektívnej nevyhnutnosti týchto poplatkov, hoci na základe iných dôvodov, než dôvodov, ktoré uviedol v bodoch 132 a 143 napadnutého rozsudku. Za týchto podmienok nemá nesprávne právne posúdenie konštatované v bode 169 tohto rozsudku vplyv na analýzu obmedzujúcich účinkov vykonanú Všeobecným súdom na základe predmetnej „hypotézy protichodných situácií“.
- 175 Toto pochybenie nemá vplyv ani na výrok napadnutého rozsudku, ktorý sa zdá byť založený na iných právnych dôvodoch.
- 176 Pokiaľ ide o tvrdenie zhrnuté v bode 140 tohto rozsudku, v ktorom LBG vytyká Všeobecnému súdu, že nevzal do úvahy význam obmedzení vyplývajúcich z iných systémov, stačí zdôrazniť, že v bode 137 napadnutého rozsudku Všeobecný súd výslovne konštatoval, že Komisia mohla správne zohľadniť

súťaž medzi systémami v rámci svojej analýzy účinkov CMI. Keďže toto tvrdenie je založené na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku, treba ho zamietnuť (pozri v tomto zmysle rozsudok Ojha/Komisia, C-294/95 P, EU:C:1996:434, body 48 a 49).

- 177 Pokiaľ ide o tvrdenie taktiež uvedené v bode 140 tohto rozsudku, v ktorom LBG vytyka Všeobecnému súdu, že rozhodol, že dvojstranná povaha systému nie je v kontexte článku 81 ods. 3 ES relevantná, treba pripomenúť, ako vyplýva z bodu 161 tohto rozsudku a ako tvrdí LBG, Všeobecný súd sa mal ubezpečiť, že Komisia preskúmala údajné obmedzenie hospodárskej súťaže v jeho reálnom rámci. Na účely posúdenia, či možno koordináciu podnikov považovať za zakázanú z dôvodu zmien fungovania hospodárskej súťaže, ktoré sú jej dôsledkom, je podľa judikatúry pripomenutej v bode 165 tohto rozsudku potrebné zohľadniť každú relevantnú skutočnosť, s prihliadnutím najmä na povahu dotknutých služieb, ako aj skutočné podmienky fungovania a štruktúry trhu týkajúcu sa hospodárskeho a právneho kontextu, v ktorom daná dohoda pôsobí, pričom nie je dôležité, či táto skutočnosť patrí alebo nepatrí do relevantného trhu.
- 178 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bode 173 napadnutého rozsudku konštatoval bez toho, aby to bolo priamo spochybnené v rámci tohto odvolania, že Komisia mohla považovať trh prijímania za relevantný trh na účely analýzy účinkov CMI na hospodársku súťaž. Navyše, ako vyplýva z bodu 176 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd v rámci svojho voľného posúdenia skutkového stavu, ktoré nie je v rámci tohto odvolania spochybnené, uviedol, že existujú určité prepojenia medzi segmentmi „vydávania“ a „prijímania“, ako komplementárny charakter služieb spočívajúcich vo vydávaní a v prijímaní a existencia nepriamych sieťových účinkov, lebo význam prijímania kariet obchodníkmi a počet kariet v obehu sa vzájomne ovplyvňujú.
- 179 Za týchto okolností hospodársky a právny kontext, do ktorého patrí predmetná koordinácia, zahŕňa, ako tvrdia odvolateľky, RBS a LBG, dvojstrannú povahu otvoreného platobného systému MasterCard, najmä keďže je nesporné, že existujú prepojenia medzi oboma stranami uvedeného systému (pozri analogicky rozsudky Delimitis, EU:C:1991:91, body 17 až 23, ako aj Allianz Hungária Biztosító a i., C-32/11, EU:C:2013:160, bod 42).
- 180 Ako vyplýva z bodov 181 a 182 napadnutého rozsudku, v prejednávanej veci však argumentácia uvedená pred Všeobecným súdom, ktorá nebola v rámci tohto odvolania spochybnená, neobsahovala tvrdenie uvedené LBG v rámci tohto odvolania, podľa ktorého na účely posúdenia obmedzenia hospodárskej súťaže v jeho vlastnom kontexte treba zohľadniť dvojstrannú povahu predmetného systému. Naopak výhrady uvedené na prvom stupni týkajúce sa nezohľadnenia dvojstrannej povahy trhu sa obmedzovali na zdôraznenie ekonomických výhod, ktoré vyplývali z CMI. Ako však vyplýva z bodu 93 tohto rozsudku a samotného znenia článku 81 ES, keď sa konštatuje, že opatrenie môže negatívne ovplyvňovať hospodársku súťaž, teda najmä cenu, množstvo alebo kvalitu výrobkov alebo služieb, a teda sa naň uplatňuje zásada zákazu podľa článku 81 ods. 1 ES, takéto výhody treba posudzovať len v rámci odseku 3 tohto článku.
- 181 Vzhľadom na toto konštatovanie Všeobecný súd mohol v bode 182 napadnutého rozsudku správne rozhodnúť, že kritika týkajúca sa dvojstrannej povahy systému, ktorá bola pred ním uplatnená, nie je relevantná v rámci dôvodu, ktorý je založený na porušení článku 81 ods. 1 ES, lebo implikuje zohľadnenie ekonomických výhod v rámci tohto odseku. Všeobecný súd preto správne rozhodol, že prípadné ekonomické výhody, ktoré by mohli vyplývať z CMI, sú relevantné len v rámci analýzy podľa článku 81 ods. 3 ES.
- 182 Z toho vyplýva, že tvrdenie LBG týkajúce sa dvojstrannej povahy systému je založené na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku a nie je teda dôvodné.

- 183 Pokiaľ ide o výhradu RBS zhrnutú v bode 129 tohto rozsudku, podľa ktorej Všeobecný súd vykonal „skrátenu analýzu“ účinkov CMI, najmä v bode 143 napadnutého rozsudku, Komisia, ako vyplýva z bodu 134 tohto rozsudku, odpovedá, že CMI vychádzajú z rozhodnutia združenia podnikov o stanovení cien a ich protisúťažné účinky sú zrejmé.
- 184 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že určité typy koordinácie medzi podnikmi tak významne negatívne ovplyvňujú hospodársku súťaž, že možno dospieť k záveru, že nie je potrebné preskúmanie ich účinkov (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky LTM, EU:C:1966:38, 359 a 360; Beef Industry Development Society a Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, bod 15, ako aj Allianz Hungária Biztosító a i., EU:C:2013:160, bod 34 a citovanú judikatúru).
- 185 Táto judikatúra je založená na skutočnosti, že určité formy koordinácie medzi podnikmi možno považovať za škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže už z dôvodu ich samotnej povahy (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Allianz Hungária Biztosító a i., EU:C:2013:160, bod 35, ako aj citovanú judikatúru).
- 186 Treba však pripomenúť, ako vyplýva aj z bodov 27 a 141 napadnutého rozsudku, že sporné rozhodnutie nie je založené na existencii porušenia z hľadiska cieľa podľa článku 81 ods. 1 ES, ale na účinkoch CMI.
- 187 Za týchto podmienok, na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, nemožno na základe judikatúry uvedenej v bode 184 tohto rozsudku použiť jednoduché domnienky alebo tvrdenia, podľa ktorých sú protisúťažné účinky CMI „zrejmé“ (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Compagnie royale asturienne des mines a Rheinzink/Komisia, 29/83 a 30/83, EU:C:1984:130, body 16 a 20).
- 188 Pokiaľ ide o tvrdenia, ktorých sa týkajú body 131, 139 a 142 tohto rozsudku, ktoré sú v určitom smere zhodné s tvrdeniami RBS uvedenými v bode 129 tohto rozsudku, treba pripomenúť, že povinnosť odôvodňovať rozsudky vyplýva z článku 36 Štatútu Súdneho dvora, ktorý sa na konanie pred Všeobecným súdom uplatňuje na základe článku 53 prvého odseku toho istého Štatútu a článku 81 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu (pozri najmä rozsudok Deutsche Telekom/Komisia, C-280/08 P, EU:C:2010:603, bod 135).
- 189 Podľa ustálenej judikatúry z odôvodnenia rozsudku musia byť jasne a nepochybne zrejmé úvahy Všeobecného súdu, aby to dotknutým osobám umožnilo zistiť dôvody prijatého rozhodnutia a Súdnemu dvoru vykonať jeho súdne preskúmanie (pozri najmä rozsudky France Télécom/Komisia, C-202/07 P, EU:C:2009:214, bod 29, a Ziegler/Komisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 81). Ako už bolo uvedené v bode 112 tohto rozsudku, povinnosť odôvodnenia Všeobecnému súdu neukladá, aby vypracoval odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom rozoberalo jednotlivito všetky úvahy vyjadrené účastníkmi sporu. Odôvodnenie teda môže byť implicitné, avšak pod podmienkou, že umožní zúčastneným osobám oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Všeobecný súd neprijal ich tvrdenia, a poskytne Súdnemu dvoru dostatok podkladov, aby mohol vykonať svoje preskúmanie (pozri najmä rozsudok Ziegler/Komisia, EU:C:2013:513, bod 82 a citovanú judikatúru).
- 190 Hoci, ako vyplýva z bodu 169 tohto rozsudku, sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade článku 81 ods. 1 ES, s ohľadom na nahradenie odôvodnenia vykonané v bodoch 171 až 175 tohto rozsudku, tvrdenia, ktoré Všeobecnému súdu vytykajú, že vykonal skrátenu analýzu účinkov CMI a v tejto súvislosti nedostatočne odôvodnil napadnutý rozsudok, nemôžu byť založené len na tomto pochybení.
- 191 Navyše, keďže tvrdenia uvedené v bode 188 tohto rozsudku vytykajú Všeobecnému súdu nedostatočnú analýzu alebo nedostatočné odôvodnenie protisúťažných účinkov CMI, nemožno ich prijať.
- 192 Na rozdiel od toho, čo tvrdí RBS, Všeobecný súd tým, že správne vychádzal z „hypotézy protichodných situácií“ systému založeného na zásade zákazu spoplatnenia „*ex post*“, nepovažoval CMI za škodlivé pre hospodársku súťaž, ale vykonal analýzu protisúťažných účinkov týchto poplatkov. Treba zdôrazniť, že

súvisiaca analýza Všeobecného súdu nevyplýva len zo samotného výkladu bodu 143 napadnutého rozsudku, ako uvádza RBS, ale zahŕňa tiež analýzu, ktorá je uvedená v bodoch 123 až 193 uvedeného rozsudku.

- 193 Konkrétne, ak v bode 143 napadnutého rozsudku Všeobecný súd jasne vysvetlil, že CMI majú obmedzujúce účinky, lebo „obmedzujú nátlak, ktorý môžu obchodníci vykonávať na prijímajúce banky pri vyjednávaní MSC tým, že znižujú možnosť poklesu ceny pod určitú úroveň“, a to v porovnaní s „trhom prijímania fungujúcim bez ich existencie“, neobmedzil sa len na predpoklad, že CMI predstavujú spodnú hranicu MSC, ale naopak v bodoch 157 až 165 vykonal detailné preskúmanie, aby určil, či to v prejednávanej veci platí.
- 194 Z toho vyplýva, že tvrdenie RBS, podľa ktorého treba analýzu účinkov prirovnať k analýze obmedzenia „z hľadiska cieľa“ je založené na neúplnom výklade napadnutého rozsudku so zameraním sa na bod 143 tohto rozsudku, bez zohľadnenia kompletnejšieho preskúmania, ktorého je súčasťou.
- 195 Odvolateľky tiež nemôžu vytýkať Všeobecnému súdu, že nevysvetlil, prečo použitá hypotéza menej obmedzovala hospodársku súťaž ako CMI, keďže jediný rozdiel medzi týmito dvoma situáciami spočíval v úrovni cien CMI. Ako správne zdôrazňuje Komisia, napadnutý rozsudok nie je založený na tvrdení, že vysoké ceny predstavujú samy osebe porušenie článku 81 ods. 1 ES. Naopak, ako vyplýva zo znenia uvedeného bodu 143, vysoké ceny súvisia s CMI, ktoré obmedzujú nátlak, ktorý môžu obchodníci vykonávať na prijímajúce banky, v dôsledku čoho dochádza k zníženiu konkurencie medzi príjemcami, pokiaľ ide o výšku MSC.
- 196 Za týchto okolností Súdny dvor môže preskúmať analýzu, z ktorej vychádzajú tvrdenia uvedené v bode 143 napadnutého rozsudku. S ohľadom na úvahy uvedené v bodoch 183 až 195 tohto rozsudku Všeobecný súd z právneho hľadiska dostatočne odôvodnil analýzu účinkov CMI na hospodársku súťaž.
- 197 Tento záver nie je spochybnený údajnou kontradiktórnosťou odôvodnenia uplatnenou RBS a vysvetlenou v bode 130 tohto rozsudku. Stačí uviesť, že v odôvodnení Všeobecného súdu nie je žiaden rozpor, lebo sa v ňom uznáva, že obchodníci môžu vykonávať nátlak na výšku CMI, pričom tento nátlak označil za nedostatočný na to, aby zabránil tomu, že CMI stanovia minimálnu výšku a znížia tak súťaž medzi príjemcami. Všeobecný súd v bode 158 napadnutého rozsudku jasne vysvetlil, že Komisia mohla kvalifikovať tento nátlak ako nedostatočný, lebo nastane až v prípade, keď bude prekročený prah tolerancie obchodníkov. Ide o autonómne posúdenia, ktoré si vzájomne neodporujú, z čoho vyplýva, že toto tvrdenie nie je dôvodné (pozri analogicky uznesenie Piau/Komisia, C-171/05 P, EU:C:2006:149, bod 85).
- 198 Vzhľadom na uvedené treba konštatovať, že ak sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, ako je uvedené v bode 169 tohto rozsudku, toto pochybenie nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku vzhľadom na nahradenie odôvodnenia v bodoch 171 až 175 tohto rozsudku. Navyše tvrdenia uvedené v rámci jediného odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania RBS a prvého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG sú sčasti neúčinné a sčasti nedôvodné.
- 199 Za týchto podmienok treba vzájomné odvolanie RBS a prvý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG zamietnuť.

O druhom odvolacom dôvode vzájomného odvolania LBG

- 200 Druhý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG založený na porušení článku 81 ods. 3 ES sa člení na tri časti. Odvolateľky súhlasia s týmto odvolacím dôvodom a pripájajú doplňujúce pripomienky.

Napadnutý rozsudok

- 201 Podľa Všeobecného súdu sa druhý žalobný dôvod žaloby na prvom stupni v podstate skladal z dvoch častí. V rámci prvej časti odvolateľky vytýkali Komisii, že im uložila nadmerné dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie dodržania podmienok článku 81 ods. 3 ES. Vo svojej druhej časti žalobkyne tvrdili, že pri analýze uvedených podmienok vykonanej Komisiou došlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu. Keďže nebolo možné abstraktne preskúmať uvedenú prvú časť, Všeobecný súd preskúmal obe časti druhého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni spoločne.
- 202 V bode 207 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že „keďže CMI nepredstavujú pridružené obmedzenia vo vzťahu k systému MasterCard, Komisia správne preskúmala, či existovali citeľné objektívne výhody vyplývajúce osobitne z CMI. Skutočnosť, že Komisia v odôvodnení 679 [sporného] rozhodnutia pripúšťa, že systémy platobných kariet, akým je systém MasterCard, predstavujú technický a hospodársky prospech neovplyvňuje otázku, či CMI spĺňajú prvú podmienku stanovenú v článku 81 ods. 3 ES“.
- 203 V bodoch 208 až 216 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preskúmal argumentáciu odvolateľiek týkajúcu sa úlohy CMI pri vyvažovaní segmentov „vydávania“ a „prijímania“ systému MasterCard. V bode 217 tohto rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že „s ohľadom na uvedené vyššie treba konštatovať, že Komisia mohla, bez toho aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, odmietnuť argumentáciu použitú žalobkyňami na preukázanie, že objektívne výhody, ktoré môžu vyplývať zo systému MasterCard, možno pripísať úlohe, ktorú zohrávajú jeho CMI“.
- 204 V bode 220 uvedeného rozsudku Všeobecný súd dodal, že aj keby bolo možné z týchto dôkazov odvodiť, že CMI prispievajú k zvýšeniu produkcie systému MasterCard, nestačilo by to na preukázanie, že tieto poplatky spĺňajú prvú podmienku článku 81 ods. 1 ES. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 221 toho istého rozsudku uviedol, že zo zvýšenia produkcie systému MasterCard bude mať v prvom rade prospech platobná organizácia MasterCard a banky, ktoré sa zúčastňujú na tomto systéme, a že zlepšenie v zmysle prvej podmienky článku 81 ods. 3 nemožno stotožniť s každou výhodou, ktorú partneri vyťažia z dohody, pokiaľ ide o ich výrobné alebo distribučné činnosti.
- 205 V bodoch 222 až 225 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preskúmal existenciu citeľných objektívnych výhod pripísateľných CMI vo vzťahu k obchodníkom a v bode 226 uvedeného rozsudku dospel k záveru, že „vzhľadom na to, že nebola preukázaná dostatočne úzka spojitosť medzi CMI a objektívnymi výhodami poskytovanými obchodníkom, nemožno na základe samotnej skutočnosti, že CMI môžu prispievať k zvýšeniu produkcie systému MasterCard, preukázať splnenie prvej podmienky článku 81 ods. 3 ES“.
- 206 V bodoch 227 až 229 napadnutého rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že odvolateľky nepredložili dôkaz o existencii citeľných objektívnych výhod pripísateľných CMI vo vzťahu k obchodníkom, ktorí tvoria jednu z dvoch skupín používateľov platobných kariet, je kritika týkajúca sa nedostatočného zohľadnenia výhod CMI pre držiteľov kariet neúčinná.
- 207 V prípade argumentácie odvolateľiek, v rámci ktorej Komisii vytýkajú, že sa správala ako „regulátor ceny“ CMI, Všeobecný súd v bodoch 230 až 232 uvedeného rozsudku konštatoval, že Komisia preskúmala a oprávnene poprela opodstatnenosť argumentácie použitej odvolateľkami v priebehu správneho konania a že nedostatok údajov, ktoré by spĺňali úroveň ekonomických dôkazov požadovanú Komisiou, aj ak by sa ukázal ako pravdivý, by neznamenal zníženie úrovne dôkazného bremena alebo dokonca jeho prenesenie.

208 Napokon v bodoch 236 a 237 napadnutého rozsudku Všeobecný súd zhrnul svoju analýzu druhého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni založenú na porušení článku 81 ods. 3 ES takto:

„236S ohľadom na uvedené vyššie treba dospieť k záveru, že žalobkyne nepreukázali, že odôvodnenia Komisie týkajúce sa prvej podmienky článku 81 ods. 3 ES je nezákonné. Keďže splnenie podmienok uvedených v tomto článku je nevyhnutné na to, aby sa mohol tento článok uplatniť, treba druhú časť tohto žalobného dôvodu zamietnuť bez toho, aby bolo nutné preskúmať kritiku žalobkyní týkajúcu sa ostatných aspektov analýzy tohto článku, ktorú vykonala Komisia.

237 Prvú časť žalobného dôvodu vychádzajúcu z nadmerného dôkazného bremena uloženého žalobkyniam treba tiež zamietnuť. Z úvah uvedených vyššie totiž vyplýva, že Komisia preskúmala tvrdenia a dôkazy predložené žalobkyniami a za okolností predmetnej veci mohla oprávnené dospieť k záveru, že nepreukazujú splnenie podmienok pre uplatnenie článku 81 ods. 3 ES. Keďže Komisia mohla oprávnené dospieť k záveru, že žalobkyne neposkytli dôkaz o výnimke, na ktorú sa odvolávali, treba tiež zamietnuť tvrdenie vychádzajúce z porušenia zásady *in dubio pro reo*.“

O prvej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG

– Argumentácia účastníkov konania

209 LBG tvrdí, že Všeobecný súd neuplatnil správne kritérium, pokiaľ ide o dôkazné bremeno, konkrétne vyváženie pravdepodobností. LBG s odkazom na písomné vyjadrenia, ktoré predložila na základe článku 81 ods. 3 ES pred Všeobecným súdom, tvrdí, že tento súd mal vykonať posúdenie vo vzťahu k celému systému MasterCard, ktorý prináša držiteľom kariet a obchodníkom značné výhody. Všeobecný súd nemal odvolateľkám uložiť povinnosť odôvodniť stanovenie CMI v určitej výške, ale skôr preukázať vhodnosť metodológie MasterCard použitej na stanovenie CMI.

210 Komisia sa domnieva, že tri hlavné tvrdenia uvedené LBG v rámci druhého odvolacieho dôvodu jeho vzájomného odvolania sú neprípustné, lebo sú založené na vágnych a všeobecných tvrdeniach, ktoré neumožňujú identifikovať sporné časti napadnutého rozsudku, ani určiť, na akom právnom základe sú založené v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. LBG nepreukázala jasne nesprávne právne posúdenie Všeobecným súdom, ale obmedzila sa len na zopakovanie tvrdení, ktoré už uviedla na prvom stupni.

211 Komisia osobitne tvrdí, že LBG na podporu prvej časti druhého odvolacieho dôvodu svojho odvolania neoznačuje žiaden bod napadnutého rozsudku a nevyjadruje sa k judikatúre uvedenej Všeobecným súdom, pokiaľ ide o primeranú mieru dokazovania.

212 Vo veci samej Komisia tvrdí, že pokiaľ ide o prvú časť druhého žalobného dôvodu žaloby na prvom stupni týkajúcu sa dôkazného bremena, Všeobecný súd sa správne v bodoch 196 a 206 napadnutého rozsudku opieral o ustálenú judikatúru, podľa ktorej podnik, ktorý sa domáha uplatnenia článku 81 ods. 3 ES, musí predložiť presvedčivé tvrdenia a dôkazy, ktoré Komisia musí preskúmať. Naopak kritérium vyváženia pravdepodobností navrhované LBG nie je podporené žiadnou judikatúrou.

213 Komisia sa navyše domnieva, že v rozsahu, v akom LBG pravdepodobne spochybňuje požiadavku týkajúcu sa príčinnej súvislosti medzi skutočným obmedzením a nárastom efektívnosti, toto tvrdenie je neúčinné, lebo LBG nespochybňuje relevantný bod napadnutého rozsudku, teda jeho bod 207. V každom prípade je takáto požiadavka v súlade s judikatúrou a v dôsledku toho tvrdenia LBG, podľa ktorých na jednej strane systém MasterCard ponúka množstvo výhod spotrebiteľom a obchodníkom a na druhej strane Všeobecný súd uplatnil vo vzťahu k článku 81 ods. 1 ES príliš prísne kritérium, nemôže uspieť.

214 Napokon Komisia tvrdí, že nejde o odôvodnenie konkrétnej úrovne CMI, ale skôr o otázku, či CMI vedú k objektívnemu nárastu efektívnosti.

– Posúdenie Súdnym dvorom

215 Ako vyplýva z bodov 150 a 151 tohto rozsudku, hoci článok 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, o ktorý sa opiera Komisia, nemožno retroaktívne uplatniť na vzájomné odvolanie LGB, z ustanovení, ktoré platili v čase podania tohto vzájomného odvolania LGB, najmä z článku 256 ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora a z článku 112 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, vyplýva, že odvolanie musí presným spôsobom uvádzať napádané časti rozsudku, ktorých zrušenie sa navrhuje, ako aj právne dôvody, o ktoré sa tento návrh osobitne opiera.

216 Takúto požiadavku nespĺňa odvolanie, ktoré len opakuje alebo doslovne preberá dôvody a tvrdenia, ktoré už boli uvedené pred Všeobecným súdom, vrátane tých, ktoré boli založené na skutočnostiach výslovne zamietnutých uvedeným súdom. V rozsahu, v akom takéto odvolanie neobsahuje argumentáciu, ktorá napáda napadnutý rozsudok, takéto odvolanie v skutočnosti sleduje iba opätovné posúdenie žaloby podanej na Všeobecný súd, čo podľa článku 58 Štatútu Súdneho dvora nepatrí do právomocí Súdneho dvora (pozri rozsudok Deere/Komisia, C-7/95 P, EU:C:1998:256, bod 20 a citovanú judikatúru).

217 V rozsahu, v akom LBG tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že nepoužil ako kritérium dôkazného bremena podľa článku 81 ods. 3 ES vyváženie pravdepodobností, treba konštatovať, že vzájomné odvolanie v tejto súvislosti neuvádza a neumožňuje presne označiť body alebo časť napadnutého rozsudku, ktoré napáda.

218 Treba tiež uviesť, že LBG tým, že odkazuje na tvrdenia predložené vo svojom vyjadrení vedľajšieho účastníka konania na prvom stupni, predkladá rovnaké tvrdenia, ako tie, ktoré už uviedla pred Všeobecným súdom a v skutočnosti sleduje iba ich opätovné posúdenie bez toho, aby sa snažila predložiť právne tvrdenia, ktoré konkrétnym spôsobom preukazujú, že Všeobecný súd sa vzhľadom na svoj postup dopustil nesprávneho právneho posúdenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Deere/Komisia, EU:C:1998:256, bod 41).

219 Námiетка neprípustnosti vznesená Komisiou je dôvodná a prvá časť druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LGB je v dôsledku toho neprípustná.

O druhej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG

– Argumentácia účastníkov konania

220 LBG, podporovaná odvolateľkami, vo svojej druhej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania tvrdí, že Všeobecný súd sa v bode 233 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa zameral len na výhody vyplývajúce pre obchodníkov napriek tomu, že v bode 228 tohto rozsudku uznal, že výhody sa môžu prejavíť tiež na iných trhoch, na ktorých môže mať daná dohoda priaznivé účinky, a v bode 176 uvedeného rozsudku, že existuje prepojenie medzi držiteľmi kariet a obchodníkmi. Všeobecný súd tak nesprávne nezohľadnil významné výhody plynúce zo systému MasterCard a samotných CMI pre držiteľov kariet, ako aj dvojstrannú povahu trhu a optimalizáciu systému, ku ktorej dosiahnutiu CMI prispievajú.

221 Odvolateľky súhlasia s tvrdeniami LGB a dodávajú, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je repetitívne, kontradiktórne a nedostatočné, lebo potvrdzuje, že v spornom rozhodnutí neboli zohľadnené výhody vyplývajúce z CMI pre držiteľov kariet. Osobitne v bodoch 107, 110 a 118 tohto

rozsudku Všeobecný súd uznal, že držitelia kariet by znášali vyššie náklady v prípade, že by CMI boli zrušené alebo znížené, v bodoch 178 a 233 uvedeného rozsudku, že finančné protiplnenie obchodníkov za náklady vynaložené vydávajúcimi bankami je odôvodnené, a v bodoch 182 a 228 toho istého rozsudku, že podľa článku 81 ods. 3 ES by mala byť uznaná úloha CMI pri znižovaní nákladov pre držiteľov kariet. Je teda ťažko pochopiteľné, ako potom Všeobecný súd mohol dospieť záveru, že „kritika [žalobkyn] týkajúca sa nedostatočného zohľadnenia výhod CMI pre držiteľov kariet [je] v každom prípade neúčinná“.

- 222 Odvolateľky tiež tvrdia, že Všeobecný súd si v bode 233 napadnutého rozsudku protirečí, keď uznáva, že finančné protiplnenie obchodníkov za náklady vynaložené vydávajúcimi bankami na služby v ich prospech je odôvodnené, hoci nemožno presne dokázať v akom rozsahu, a zároveň tvrdí, že MasterCard „[nešpecifikovala] služby poskytované bankami vydávajúcimi debetné karty, úverové karty a kreditné karty, ktoré možno považovať za objektívne výhody pre obchodníkov“.
- 223 Odvolateľky dodávajú, že aj za predpokladu, že sa im nepodarilo predložiť dostatok dôkazov o tom, že obchodníkom plynú z CMI objektívne výhody, Všeobecný súd nevysvetlil, prečo s ohľadom na judikatúru uvedenú v bode 228 napadnutého rozsudku prvé dve podmienky stanovené v článku 81 ods. 3 ES nemôžu byť splnené len s odkazom na výhody vyplývajúce z CMI pre držiteľov kariet, ani prečo všetky kategórie spotrebiteľov musia mať rovnaký podiel na prospechu.
- 224 Okrem všeobecnejších dôvodov neprípustnosti predložených Komisiou, ako sú vysvetlené v bode 210 tohto rozsudku, Komisia tvrdí, že druhá časť druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG je nedostatočne podporená. LBG spochybňuje niektoré skutkové zistenia týkajúce sa neexistencie nárastu efektivity alebo rovnakého podielu na prospechu pre používateľov bez toho, aby tvrdila, že došlo k skresleniu skutkového stavu.
- 225 Vo veci samej sa Komisia domnieva, že nárast efektivity na viacerých trhoch nezaručuje, že spotrebiteľia budú mať primeraný podiel na výhodách v súlade s druhou podmienkou stanovenou v článku 81 ods. 3 ES. Neexistencia priznania primeraného podielu na výhodách je skutkovým zistením a nemôže byť predmetom odvolania. V každom prípade LBG nevysvetlila, prečo by malo byť konštatovanie Všeobecného súdu týkajúce sa pridelenia primeraného podielu na výhodách spotrebiteľom nesprávne. Nezávislá povaha trhov v dvojstrannom systéme neoslabuje všeobecné pravidlo, podľa ktorého musí byť primeraný podiel na náraste efektivity priznaný spotrebiteľom poškodeným predmetných obmedzením.
- 226 Okrem toho podľa Komisie Všeobecný súd neopomenul vziať do úvahy výhody plynúce držiteľom kariet, ako napríklad maximalizácia produkcie systému a dvojstranná povaha systému, ale v bodoch 208 až 229 napadnutého rozsudku iba zamietol tvrdenia, ktoré s nimi súviseli. Proti súvisiacim skutkovým zisteniam sa nemožno odvolať a v každom prípade neobsahujú žiadne nesprávne právne posúdenie.

– Posúdenie Súdny dvorom

- 227 Námietku neprípustnosti uplatnenú Komisiou, podľa ktorej druhá časť druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG nie je dostatočne právne podložená, nemožno prijať. Stačí uviesť, že LBG označilo konkrétny bod napadnutého rozsudku, v ktorom sa nachádza údajné nesprávne právne posúdenie, a síce bod 233, a svoju argumentáciu podložila ďalšími konkrétnymi bodmi uvedeného rozsudku, ako aj súvisiacimi právnymi argumentmi. Z toho vyplýva, že argumentácia LBG v tejto súvislosti spĺňa požiadavky právnych ustanovení a judikatúry, ktoré sú citované v bodoch 215 a 216 tohto rozsudku.

- 228 Taktiež treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, LBG sa v tejto druhej časti neobmedzuje na spochybnenie posúdenia skutkového stavu uvedeného na prvom stupni, ale v podstate vznáša otázku, ktoré trhy možno považovať za trhy, z ktorých vyplývajú objektívne výhody, ktoré možno zohľadniť na účely analýzy prvej podmienky stanovenej v článku 81 ods. 3 ES. Takáto otázka je právnou otázkou, ktorá je prípustná v štádiu odvolania.
- 229 Vo veci samej treba pripomenúť, že LBG, podporovaná odvolateľkami, v podstate Všeobecnému súdu vytýka, že sa zameral len na výhody, ktoré CMI prinášajú obchodníkom, pričom ignoroval výhody, ktoré systém MasterCard a CMI prinášajú držiteľom kariet, ako aj dvojstrannú povahu systému a optimalizáciu systému, ku ktorej dosiahnutiu CMI prispievajú.
- 230 Ako prvé treba zamietnuť tvrdenie, že Všeobecný súd nesprávne nezohľadnil výhody, ktoré držiteľom kariet plynú zo systému MasterCard. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na každé rozhodnutie združenia podnikov, ktoré je v rozpore s článkom 81 ods. 1 ES, možno uplatniť výnimku podľa odseku 3 tohto článku, len ak spĺňa podmienky, ktoré sú v ňom uvedené, vrátane podmienky, že prispieva k zlepšeniu výroby alebo distribúcie dotknutých výrobkov alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku (pozri v tomto zmysle rozsudok Remia a i./Komisia, EU:C:1985:327, bod 38). Okrem toho, ako vyplýva z bodov 89 a 90 tohto rozsudku, ak nie je možné oddeliť rozhodnutie združenia podnikov od operácie alebo hlavnej činnosti, ku ktorej je pridružené, bez toho, aby došlo k zmareniu jej existencie alebo predmetu, je potrebné preskúmať zlučiteľnosť tohto rozhodnutia s článkom 81 ES spoločne so zlučiteľnosťou operácie alebo hlavnej činnosti, ku ktorej je pridružené.
- 231 Naopak, keď sa konštatuje, že takéto rozhodnutie nie je objektívne nevyhnutné na vykonanie operácie alebo určitej činnosti, v rámci článku 81 ods. 3 ES možno zohľadniť len objektívne výhody osobitne vyplývajúce z uvedeného rozhodnutia (pozri analogicky rozsudok Remia a i./Komisia, EU:C:1985:327, bod 47).
- 232 V prejednávanej veci, ako vyplýva z bodov 78 až 121 tohto rozsudku, Všeobecný súd mohol bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, v bode 120 napadnutého rozsudku konštatovať, že CMI neboli objektívne nevyhnutné na fungovanie systému MasterCard. Na základe tohto záveru Všeobecný súd v bode 207 uvedeného rozsudku správne rozhodol, že analýza prvej podmienky stanovenej v článku 81 ods. 3 ES vyžaduje posúdenie objektívnych výhod, ktoré môžu osobitne vyplývať z CMI a nie z celého systému MasterCard. Z toho vyplýva, že tvrdenie, podľa ktorého Všeobecný súd nesprávne nezohľadnil výhody vyplývajúce zo systému MasterCard pre držiteľov kariet, nemôže uspieť.
- 233 Pokiaľ ide o tvrdenie, že Všeobecný súd neprihliadal k optimalizácii systému, ku ktorej dosiahnutiu CMI prispievajú, treba pripomenúť, že Všeobecný súd v bodoch 208 až 219 napadnutého rozsudku preskúmal argumentáciu odvolateliek založenú na úlohe CMI pri vyvažovaní segmentov „vydávania“ a „prijímania“ tohto systému a rozhodol sa tvrdenie, podľa ktorého CMI prispievajú k zvýšeniu produkcie systému MasterCard, zamietnuť. Z toho vyplýva, že LBG v tejto súvislosti vychádza z nesprávneho výkladu napadnutého rozsudku a toto tvrdenie nie je dôvodné.
- 234 Pokiaľ ide o tvrdenia, podľa ktorých Všeobecný súd nesprávne nezohľadnil dvojstrannú povahu systému a výhody, ktoré pre držiteľov kariet vyplývajú z CMI, treba najskôr uviesť, že podľa ustálenej judikatúry zlepšenie v zmysle prvej podmienky stanovenej v článku 81 ods. 3 ES nemožno stotožniť s každou výhodou, ktorú partneri vyťažia z dohody, pokiaľ ide o ich výrobné alebo distribučné činnosti. Toto zlepšenie musí predovšetkým predstavovať také citelne objektívne výhody, ktoré by kompenzovali nevýhody, ktoré prináša dohoda v oblasti hospodárskej súťaže (pozri rozsudok Consten et Grundig/Komisia, 56/64 a 58/64, EU:C:1966:41, 502).
- 235 Ďalej je potrebné pripomenúť, že preskúmanie dohody na účely určenia, či táto dohoda prispieva k zlepšeniu výroby alebo predaja tovarov, resp. k podpore technického alebo hospodárskeho rozvoja a či vykazuje citelne objektívne výhody, treba uskutočniť z hľadiska skutkových tvrdení a dôkazov

predložených podnikmi (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o žiadosť o udelenie výnimky podľa článku 81 ods. 3 ES, rozsudok GlaxoSmithKline Services a i./Komisia a i., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, EU:C:2009:610, bod 102).

- 236 Takéto preskúmanie si môže vyžadovať zohľadnenie charakteristík a prípadných osobitostí odvetvia, na ktoré sa uplatňuje dohoda, pokiaľ sú tieto charakteristiky a osobitosti rozhodujúce pre výsledok preskúmania (pozri rozsudok GlaxoSmithKline Services a i./Komisia a i., EU:C:2009:610, bod 103). Okrem toho podľa článku 81 ods. 3 ES sa musí vziať do úvahy výhodnosť vplyvu na súhrn spotrebiteľov na relevantných trhoch (pozri v tomto zmysle rozsudok Asnef-Equifax a Administración del Estado, EU:C:2006:734, bod 70).
- 237 Z toho vyplýva, že v prípade dvojstranného systému, akým je systém Mastercard, je na účely vyhodnotenia, či opatrenie, ktoré porušuje zásadu zákazu zakotvenú v článku 81 ods. 1 ES vzhľadom na svoje obmedzujúce účinky vo vzťahu k jednej z dvoch skupín spotrebiteľov spojených s týmto systémom, môže spĺňať prvú podmienku stanovenú v článku 81 ods. 3 ES, treba zohľadniť systém, ktorého je toto opatrenie súčasťou, vrátane prípadne všetkých objektívnych výhod vyplývajúcich z uvedeného opatrenia, nielen na trhu, na ktorom bolo konštatované obmedzenie, ale tiež na trhu, ktorý zahŕňa druhú skupinu spotrebiteľov spojených s uvedeným systémom, najmä keďže je nesporné, že existujú prepojenia medzi oboma stranami uvedeného systému. V tejto súvislosti treba prípadne posúdiť, či tieto výhody môžu kompenzovať nevýhody, ktoré má toto rovnaké opatrenie z hľadiska hospodárskej súťaže.
- 238 V prejednávanej veci však tvrdenie LBG, podľa ktorého Všeobecný súd nesprávne nevzal do úvahy dvojstrannú povahu systému, nemožno prijať. Ako vyplýva z bodu 233 tohto rozsudku, v bodoch 208 až 219 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preskúmal argumentáciu odvolateľiek súvisiacu s úlohou CMI pri vyvažovaní segmentov „vydávania“ a „prijímania“ systému MasterCard a v tejto súvislosti v bode 210 uvedeného rozsudku výslovne uviedol, že medzi týmito stranami uvedeného systému existujú prepojenia. Skutočnosť, že Všeobecný súd sa rozhodol zamietnuť tvrdenie, podľa ktorého CMI prispievajú k zvýšeniu produkcie uvedeného systému, vôbec neovplyvňuje to, že Všeobecný súd zohľadnil dvojstrannú povahu predmetného systému v rámci svojej analýzy.
- 239 Tak isto Všeobecný súd pri posúdení výhod, ktoré z CMI plynú obchodníkom najmä v bodoch 222 a 223 napadnutého rozsudku zohľadnil dvojstrannú povahu systému, v ktorých uviedol, že nárast počtu kariet v obehu môže zvýšiť užitočnosť systému MasterCard vo vzťahu k obchodníkom, hoci v rámci svojho voľného posúdenia skutkového stavu Všeobecný súd dospel k záveru, že riziko negatívnych účinkov na obchodníkov narastá s vyšším počtom kariet v obehu.
- 240 Najmä, pokiaľ ide o tvrdenie, v ktorom LBG vytyka Všeobecnému súdu, že nezohľadnil výhody, ktoré držiteľom kariet vyplývajú z CMI, treba konštatovať, že s ohľadom na to, čo bolo uvedené v bodoch 234 až 236 tohto rozsudku, Všeobecný súd mal v zásade pri preskúmaní prvej podmienky stanovenej v článku 81 ods. 3 ES zohľadniť všetky objektívne výhody vyplývajúce z CMI nielen na relevantnom trhu, to znamená na trhu prijímania, ale aj na súvisiacom oddelenom trhu vydávania.
- 241 Z toho vyplýva, že ak by Všeobecný súd konštatoval existenciu citeľných objektívnych výhod vyplývajúcich pre obchodníkov z CMI, hoci tieto výhody by sa samy osebe ukázali ako nedostatočné na kompenzovanie obmedzujúcich účinkov konštatovaných podľa článku 81 ods. 1 ES, všetky výhody na oboch trhoch používateľov v systéme MasterCard, teda aj vrátane výhod na trhu držiteľov kariet, by mohli prípadne odôvodňovať CMI za predpokladu, že tieto výhody mohli kompenzovať obmedzujúce účinky týchto poplatkov.
- 242 Ako však už bolo pripomenuté v bode 234 tohto rozsudku, preskúmanie prvej podmienky stanovenej v článku 81 ods. 3 ES so sebou prináša otázku, či sú výhody vyplývajúce z predmetného opatrenia schopné kompenzovať nevýhody, ktoré z neho vyplývajú. Preto v takom prípade, ako v prejednávanej veci, keď obmedzujúce účinky boli konštatované len na jednom z trhov dvojstranného systému,

výhody vyplývajúce z obmedzujúceho opatrenia na súvisiacom oddelenom trhu, ktorý je tiež spojený s uvedeným systémom, nie sú samy osebe schopné kompenzovať nevýhody vyplývajúce z tohto opatrenia v prípade, že chýba akýkoľvek dôkaz o existencii citelných objektívnych výhod pripísateľných uvedenému opatreniu na relevantnom trhu, najmä, ako vyplýva z bodov 21 a 168 až 180 napadnutého rozsudku, keď spotrebitelia, ktorí sa nachádzajú na uvedených trhoch, v podstate nie sú identickí.

- 243 V prejednávanej veci a bez toho, aby bolo v tejto súvislosti uplatňované nejaké skreslenie, Všeobecný súd dospel v bode 226 napadnutého rozsudku k záveru, že neexistuje dôkaz o existencii objektívnych výhod vyplývajúcich z CMI poskytovaných obchodníkom. Za týchto okolností netreba preskúmať výhody vyplývajúce z CMI pre držiteľov kariet, lebo samy osebe nie sú spôsobilé kompenzovať nevýhody vyplývajúce z týchto poplatkov. Všeobecný súd preto v bode 229 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že „kritika žalobkyní týkajúca sa nedostatočného zohľadnenia výhod CMI pre držiteľov kariet je v každom prípade neúčinná“.
- 244 Pokiaľ ide o argumentáciu odvolateliiek uvedenú v bode 221 tohto rozsudku, podľa ktorej je odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto súvislosti repetitívne, kontradiktórne a nedostatočné, túto argumentáciu nemožno prijať.
- 245 Aj za predpokladu, že Všeobecný súd by v rámci svojej analýzy objektívnej nevyhnutnosti CMI súhlasil s tým, že existujú také výhody poskytnuté držiteľom kariet, ktoré v zásade možno zohľadniť podľa článku 81 ods. 3 ES, nebolo potrebné, ako vyplýva z bodov 240 až 243 tohto rozsudku, v prejednávanej veci takéto výhody preskúmať. Odôvodnenie Všeobecného súdu týkajúce sa tejto otázky, najmä v bode 229 napadnutého rozsudku, sa nezdá byť kontradiktórne.
- 246 Pokiaľ ide o tvrdenie uvedené v bode 222 tohto rozsudku, podľa ktorého si Všeobecný súd v bode 233 napadnutého rozsudku odporuje, treba uviesť, že toto tvrdenie je založené na selektívnej citácii, ktorá vyplýva z nesprávneho pochopenia tohto rozsudku. Všeobecný súd použitím výrazu „finančné protiplnenie“ neodkázal na objektívne výhody poskytované obchodníkom, ako uvádzajú odvolateľky, ale na MSC. Všeobecný súd teda neuznal, že finančné protiplnenie obchodníkov za náklady vynaložené vydávajúcimi bankami za služby, ktoré im poskytujú, sa zdá byť odôvodnené, ale obmedzil sa len na konštatovanie, že odvolateľky mali identifikovať výhody, ktoré možno považovať za odôvodňujúce MSC.
- 247 Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateliiek, podľa ktorého Všeobecný súd nevysvetlil, prečo prvé dve podmienky stanovené v článku 81 ods. 3 ES nemohli byť splnené len s odkazom na výhody, ktoré CMI poskytujú držiteľom kariet, stačí odkázať na body 240 až 245 tohto rozsudku.
- 248 Napokon v rozsahu, v akom odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že nevysvetlil dôvody, prečo by všetky kategórie spotrebiteľov museli mať rovnaký podiel na prospechu vyplývajúcom z CMI, stačí uviesť, že táto výhrada je založená na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku. Všeobecný súd vlastne vôbec nekonštatoval, že každá skupina používateľov musí mať rovnaký podiel na tomto prospechu, ale len uviedol, že keďže obchodníci tvoria jednu z dvoch skupín používateľov platobných kariet, mali by mať tiež prospech z citelných objektívnych výhod pripísateľných CMI. Všeobecný súd tým, že v bode 228 uvedeného rozsudku použil pojem „tiež“, správne uviedol, že obchodníci by „rovnako ako“ držiteľia kariet mali mať prospech z CMI, a nie „v rovnakej miere“ ako držiteľia kariet.
- 249 Preto treba dospieť k záveru, že argumentácia odvolateliiek, podľa ktorej Všeobecný súd z právneho hľadiska nedostatočne odôvodnil nezohľadnenie výhod vyplývajúcich držiteľom kariet z CMI, je nedôvodná.
- 250 Vzhľadom na uvedené treba druhú časť druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG zamietnuť.

O tretej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG

– Argumentácia účastníkov konania

- 251 V tretej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG tvrdí, že Všeobecný súd v bode 233 napadnutého rozsudku naznačil, že jedinou okolnosťou, ktorú možno zohľadniť na overenie, či sú CMI stanovené na primeranej úrovni, je náhrada nákladov obchodníkmi vzniknutých vydávajúcim bankám za im poskytnuté služby a ostatné príjmy získané vydávajúcimi bankami. LBG Komisii vytyka jej reštriktívny prístup v prejednávanej veci, ktorý táto inštitúcia pravdepodobne zvolila aj vo veci Visa CMI [vec COMP/39.398 – Visa MIF, K(2010) 8760)]. LBG s odkazom na písomné pripomienky, ktoré predložila podľa článku 81 ods. 3 ES Všeobecnému súdu, tvrdí, že Komisia mala zvoliť prístup, ktorý zvolila v iných porovnateľných oblastiach, v ktorých podľa článku 81 ods. 3 ES prijala omnoho širšie odôvodnenia.
- 252 LBG tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď súhlasil s príliš prísnyim kritériom podľa článku 81 ods. 3 ES, ktoré nezohľadňuje významné výhody, ktoré plynú držiteľom kariet a obchodníkom zo systému MasterCard. Navyše zvolenú metodológiu tiež nie je možné v praxi uplatňovať, pretože vyžaduje, aby boli predložené presné dôkazy na odôvodnenie špecifických úrovní CMI, pričom takéto dôkazy už nie je možné predložiť. Ani Komisia, ani Všeobecný súd neposkytli žiadne usmernenie o presnej metodológii, ktorú mala MasterCard uplatniť na účely stanovenia CMI na odôvodniteľnej úrovni. Táto neistota spôsobuje významné obavy subjektov na trhu a môže poškodiť spotrebiteľa tým, že blokuje inovácie na trhu.
- 253 Okrem všeobecnejších námietok neprípustnosti predložených Komisiou, ktoré sú uvedené v bode 210 tohto rozsudku, Komisia uvádza, že tvrdenia predložené na podporu tretej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG týkajúce sa údajnej neexistencie usmernení poskytnutých Všeobecným súdom sú neúčinné.
- 254 Vo veci samej sa Komisia domnieva, že tvrdenie LBG týkajúce sa údajnej neexistencie usmernení týkajúcich sa odôvodniteľnej úrovne CMI v sebe zahŕňa prenesenie dôkazného bremena a neznamená žiadne nesprávne právne posúdenie. LBG si odporuje, keď odkazuje na bod 233 napadnutého rozsudku, ktorý sa týka dôkazov, ktoré mohli odvolateľky predložiť, aby splnili prvú podmienku uvedenú v článku 81 ods. 3 ES. Napokon odkaz na vec Visa CMI, uvedený v bode 251 tohto rozsudku, je v rámci tohto odvolania bezpredmetný.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 255 V prvom rade, pokiaľ ide o tvrdenie uvedené LBG, podľa ktorého Komisia zvolila v prejednávanej veci veľmi prísny prístup, tak ako aj vo veci Visa CMI spomenutej v bode 251 tohto rozsudku, stačí konštatovať, že toto tvrdenie vôbec neuvádza kritizované prvky napadnutého rozsudku a je teda neprípustné.
- 256 Ďalej tvrdenie, v ktorom LBG vytyka Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď súhlasil s príliš prísnyim kritériom, ktoré nezohľadňuje významné výhody, ktoré plynú držiteľom kariet a obchodníkom zo systému MasterCard, toto tvrdenie je v podstate identické s tvrdeniami preskúmanými v rámci druhej časti druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG. Uvedené tvrdenie teda treba zamietnuť z rovnakých dôvodov, ako boli uvedené v bodoch 227 až 250 tohto rozsudku.
- 257 Napokon, pokiaľ ide o tvrdenia, podľa ktorých nie je možné v praxi uplatňovať metodológiu zvolenú Všeobecným súdom, pretože vyžaduje, aby boli predložené presné dôkazy na odôvodnenie špecifických úrovní CMI, pričom takéto dôkazy už nie je možné predložiť, a skutočnosť, že ani Komisia, ani Všeobecný súd neposkytli žiadne usmernenie o presnej metodológii, ktorú mala

MasterCard uplatniť na účely stanovenia CMI na odôvodniteľnej úrovni, treba konštatovať, že v týchto dôvodoch sa Všeobecnému súdu nevytýka nesprávne právne posúdenie. Takéto tvrdenia sú teda neprípustné.

- 258 Tretiu časť druhého odvolacieho dôvodu vzájomného odvolania LBG teda treba zamietnuť. Vzhľadom na to treba zamietnuť druhý odvolací dôvod vzájomného odvolania LBG v celom rozsahu.
- 259 Zo všetkých úvah, ktoré boli uvedené vyššie, vyplýva, že hlavné odvolanie, ako aj dve vzájomné odvolania podané RBS a LBG treba zamietnuť.

O trovách

- 260 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania.
- 261 Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe článku 184 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.
- 262 Keďže odvolateľky nemali vo veci úspech a Komisia navrhla zaviazat' ich na náhradu trov konania, znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou v súvislosti s hlavným odvolaním.
- 263 Pokiaľ ide o vzájomné odvolania, keďže RBS a LBG nemali vo veci úspech a Komisia navrhla zaviazat' ich na náhradu trov konania, RBS a LBG znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou v súvislosti s ich vzájomnými odvolaniami.
- 264 Okrem toho podľa článku 140 ods. 3 v spojení s článkom 184 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora treba v prejednávanej veci rozhodnúť, že odvolateľky znášajú svoje vlastné trovy konania vynaložené v súvislosti s oboma vzájomnými odvolaniami a RBS a LBG znášajú svoje vlastné trovy konania vynaložené v súvislosti so vzájomným odvolaním podaným druhým účastníkom konania.
- 265 Podľa článku 184 ods. 4 tohto rokovacieho poriadku HSBC, MBNA, BRC a EuroCommerce znášajú svoje vlastné trovy konania vynaložené v súvislosti s hlavným odvolaním a vzájomnými odvolaniami. Keďže Banco Santander SA sa nezúčastnila konania pred Súdnym dvorom, nemožno ju zaviazat' na náhradu trov tohto konania.
- 266 Podľa článku 140 ods. 1 uvedeného rokovacieho poriadku takisto uplatniteľného na základe uvedeného článku 184 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania. V súlade s týmito ustanoveniami Spojené kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Hlavné odvolanie a vzájomné odvolania sa zamietajú.**
2. **MasterCard Incorporated, MasterCard International Incorporated a MasterCard Europe SPRL znášajú svoje vlastné trovy konania vynaložené v súvislosti s hlavným odvolaním a vzájomnými odvolaniami a sú povinné nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou v súvislosti s hlavným odvolaním.**

3. **Royal Bank of Scotland plc, Bank of Scotland plc a Lloyds TSB Bank plc znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou v súvislosti s ich vzájomnými odvolaniami.**
4. **HSBC Bank plc, MBNA Europe Bank Ltd, British Retail Consortium, EuroCommerce AISBL a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy